

ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

9 Ιουνίου 2023

ΤΕΥΧΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ

Αρ. Φύλλου 3777

ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

Αριθμ. 1313/178948

Εφαρμογή του καθεστώτος της Αιρεσιμότητας σε εκτέλεση του Κανονισμού (ΕΕ) 2021/2115 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου και τους άλλους κανονισμούς.

**Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ
ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΤΡΟΦΙΜΩΝ**

Έχοντας υπόψη:

Α. Τις εθνικές διατάξεις:

1. Του ν. 4914/2022 «Διαχείριση, έλεγχος και εφαρμογή αναπτυξιακών παρεμβάσεων για την Προγραμματική Περίοδο 2021-2027, σύσταση Ανώνυμης Εταιρείας «Εθνικό Μητρώο Νεοφυών Επιχειρήσεων Α.Ε.» και άλλες διατάξεις» και ιδίως την παρ. 32 του άρθρου 63 αυτού (Α' 61).

2. Του ν. 4622/2019 «Επιτελικό Κράτος: οργάνωση, λειτουργία και διαφάνεια της Κυβέρνησης, των κυβερνητικών οργάνων και της κεντρικής δημόσιας διοίκησης» (Α' 133) και ειδικότερα το άρθρο 109.

3. Της περ. α') της παρ. 2 του άρθρου 62 του ν. 4235/2014 «Διοικητικά μέτρα, διαδικασίες και κυρώσεις στην εφαρμογή της ενωσιακής και εθνικής νομοθεσίας στους τομείς των τροφίμων, των ζωοτροφών και της υγείας και προστασίας των ζώων και άλλες διατάξεις αρμοδιότητας του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων» (Α' 32), όπως η παρ. 2 τροποποιήθηκε με την παρ. 2 του άρθρου 46 του ν. 4384/2016 «Αγροτικοί Συνεταιρισμοί, μορφές συλλογικής οργάνωσης του αγροτικού χώρου και άλλες διατάξεις» (Α'78).

4. Του ν. 2637/1998 και ειδικότερα τα άρθρα 13 έως και 29 αυτού «Σύσταση Οργανισμού Πληρωμών και Ελέγχου Κοινοτικών Ενισχύσεων Προσανατολισμού και Εγγυήσεων», όπως τροποποιήθηκαν και ισχύουν (Α' 200).

5. Του άρθρου 90 του Κώδικα νομοθεσίας για την Κυβέρνηση και τα κυβερνητικά όργανα (π.δ. 63/2005, Α'98), το οποίο διατηρήθηκε σε ισχύ με την παρ. 22 του άρθρου 119 του ν. 4622/2019 (Α' 133).

6. Του ν. 4036/2012 «Διάθεση γεωργικών φαρμάκων στην αγορά, ορθολογική χρήση αυτών και συναφείς διατάξεις» (Α'8).

7. Του π.δ. 97/2017 «Οργανισμός Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων (Α' 138).

8. Του π.δ. 40/2021 «Μεταφορά υπηρεσιών και αρμοδιοτήτων μεταξύ Υπουργείων και Γενικών Γραμματειών, σύσταση και μετονομασία Γενικών Γραμματειών» (Α' 100).

9. Του π.δ. 70/2023 «Διορισμός Υπουργών» (Α' 121).

10. Της υπ' αρ. 2618/13.10.2022 κοινής υπουργικής απόφασης «Διάρθρωση και αρμοδιότητες των Ειδικών Υπηρεσιών του Στρατηγικού Σχεδίου Κοινής Αγροτικής Πολιτικής (ΣΣ ΚΑΠ) 2023-2027» (Β' 5375), όπως ισχύει.

11. Της υπ' αρ. 282966/09.07.2007 κοινής απόφασης των Υπουργών Οικονομίας και Οικονομικών και Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων «Έγκριση του Κανονισμού διαδικασίας πληρωμών του Ν.Π.Ι.Δ. με την επωνυμία Ο.Π.Ε.Κ.Ε.Π.Ε των ενισχύσεων που βαρύνουν τον ΕΛΕΓΕΠ» (Β' 1205).

12. Της υπ' αρ. 4941/07.11.2011 κοινής υπουργικής απόφασης «Σύστημα Δημοσιονομικών Διορθώσεων και διαδικασίες ανάκτησης αχρεωστήτως ή παρανόμως καταβληθέντων ποσών από Εθνικούς ή Κοινοτικούς πόρους, στο πλαίσιο του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης της Ελλάδος 2007-2013» (Β' 2538).

13. Της υπ' αρ. 519/135068/05.05.2023 υπουργικής απόφασης για τον καθορισμό οριζοντίων θεμάτων για την εφαρμογή των παρεμβάσεων άμεσων ενισχύσεων, σύμφωνα με τις διατάξεις του Καν. (ΕΕ) 2021/2115 και το Στρατηγικό Σχέδιο της Ελλάδας για την ΚΑΠ 2023-2027 (Β' 3071).

14. Της υπ' αρ. 1040/28.02.2023 υπουργικής απόφασης «Σύσταση Διαχείρισης και Ελέγχου «ΣΔΕ» Άμεσων Ενισχύσεων ΣΣ ΚΑΠ» (Β' 2179), όπως ισχύει.

15. Της υπ' αρ. 9269/246316/09.09.2020 κοινής υπουργικής απόφασης «Εθνικό Σχέδιο Δράσης του άρθρου 18 του ν. 4036/2012 (Α' 8) με στόχο την εφαρμογή της Οδηγίας 2009/128/ΕΚ (L 309) του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 21ης Οκτωβρίου 2009 σχετικά με τον καθορισμό πλαισίου κοινοτικής δράσης με σκοπό την επίτευξη ορθολογικής χρήσης των γεωργικών φαρμάκων» (Β' 4032).

16. Της υπό στοιχεία Ε8 1831/39763/07.04.2015 υπουργικής απόφασης «Σύστημα επιθεώρησης εξοπλισμού εφαρμογής γεωργικών φαρμάκων και διαδικασία χορήγησης πιστοποιητικού επιθεώρησης» (Β' 671), όπως ισχύει.

Β. Τις ενωσιακές διατάξεις:

1. Του Κανονισμού (ΕΕ) 2021/2115 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 2ας Δεκεμβρίου 2021, σχετικά με τη θέσπιση κανόνων για τη στήριξη των στρατηγικών σχεδίων που πρέπει να καταρτίζονται από τα κράτη μέλη στο πλαίσιο της κοινής γεωργικής πολιτικής (στρατηγικά σχέδια για την ΚΓΠ) και να χρηματοδοτούνται από το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Εγγυήσεων (ΕΓΓΕ) και το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης (ΕΓΤΑΑ) και την κατάργηση των κανονισμών (ΕΕ) αριθ. 1305/2013 και (ΕΕ) αριθ. 1307/2013 (L 435/1).

2. Του Κανονισμού (ΕΕ) 2021/2116 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 2ας Δεκεμβρίου 2021 σχετικά με τη χρηματοδότηση, τη διαχείριση και την παρακολούθηση της κοινής γεωργικής πολιτικής και την κατάργηση του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1306/2013 (L 435/187).

3. Του Εκτελεστικού Κανονισμού (ΕΕ) 2022/1317 της Επιτροπής της 27ης Ιουλίου 2022 σχετικά με τις παρεκκλίσεις από τον κανονισμό (ΕΕ) 2021/2115 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου όσον αφορά την εφαρμογή των προτύπων για την καλή γεωργική και περιβαλλοντική κατάσταση της γης (ΚΓΠΚ) 7 και 8 για το έτος υποβολής αιτήσεων 2023 (L 199/1).

4. Του κατ' εξουσιοδότηση Κανονισμού (ΕΕ) 2022/1172 της Επιτροπής της 4ης Μαΐου 2022 για τη συμπλήρωση του κανονισμού (ΕΕ) 2021/2116 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου όσον αφορά το ολοκληρωμένο σύστημα διαχείρισης και ελέγχου στην κοινή γεωργική πολιτική και την εφαρμογή και τον υπολογισμό των διοικητικών κυρώσεων για την αιρεσιμότητα (L 183/12).

5. Του κατ' εξουσιοδότηση Κανονισμού (ΕΕ) 640/2014 της Επιτροπής της 11ης Μαρτίου 2014 για τη συμπλήρωση του Κανονισμού (ΕΕ) 1306/2013 Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου όσον αφορά το ολοκληρωμένο σύστημα διαχείρισης και ελέγχου και τους όρους απόρριψης ή ανάκτησης πληρωμών καθώς και τις διοικητικές κυρώσεις που εφαρμόζονται στις άμεσες ενισχύσεις, τη στήριξη της αγροτικής ανάπτυξης και την πολλαπλή συμμόρφωση (L 181/48).

6. Της υπό στοιχεία C(2022) 8270 final/21.11.2022 Εκτελεστικής Απόφασης της Επιτροπής, σχετικά με την έγκριση του στρατηγικού σχεδίου της Ελλάδας για την ΚΓΠ 2023-2027 για ενωσιακή στήριξη που χρηματοδοτείται από το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Εγγυήσεων και το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης.

Γ. Το υπ' αρ. 35635/08.06.2023 έγγραφο του Οργανισμού Πληρωμών και Ελέγχου Κοινοτικών Ενισχύσεων Προσανατολισμού και Εγγυήσεων (Ο.Π.Ε.Κ.Ε.Π.Ε.) με το οποίο δίδεται η σύμφωνη γνώμη για την έκδοση της παρούσας.

Δ. Το υπ' αρ. 1797/08.06.2023 έγγραφο της Ειδικής Υπηρεσίας Διαχείρισης (Ε.Υ.Δ.) ΣΣ ΚΑΠ με το οποίο δίδεται η σύμφωνη γνώμη για την έκδοση της παρούσας.

Ε. Το γεγονός ότι σύμφωνα με την υπ' αρ. 885/13.03.2023 απόφαση Υφυπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων Γ. Στύλιου με ΑΔΑ: 6Ρ2Ρ4653ΠΓ-Σ0Α, η Διεύθυνση Περιβάλλοντος Χωροταξίας και Κλιματικής Αλλαγής

ορίστηκε ως Ενδιάμεσος Φορέας για την έκδοση της υπουργικής απόφασης της Αιρεσιμότητας του ΣΣ ΚΑΠ 2023-2027.

ΣΤ. Το γεγονός ότι από την εφαρμογή της παρούσας δεν προκαλείται δαπάνη σε βάρος του κρατικού προϋπολογισμού, αποφασίζουμε:

Άρθρο 1

Σκοπός

Με την παρούσα απόφαση θεσπίζονται τα αναγκαία συμπληρωματικά μέτρα για την εφαρμογή της Αιρεσιμότητας σε εκτέλεση των άρθρων 12 και 13 του Κανονισμού (ΕΕ) 2021/2115 και του Κανονισμού (ΕΕ) 2021/2116 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, του κατ' εξουσιοδότηση Κανονισμού 2022/1172 της Επιτροπής και του Εκτελεστικού Κανονισμού (ΕΕ) 2022/1317 της Επιτροπής, όπως ισχύουν.

Άρθρο 2

Πεδίο Εφαρμογής

Κάθε δικαιούχος που λαμβάνει άμεσες ενισχύσεις δυνάμει του τίτλου ΙΙΙ κεφάλαιο ΙΙ του Κανονισμού (ΕΕ) 2021/2115, ετήσιες ενισχύσεις δυνάμει των άρθρων 70, 71 και 72 του Κανονισμού (ΕΕ) 2021/2115 και στήριξη δυνάμει του κεφαλαίου ΙV του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 228/2013 ή του κεφαλαίου ΙV του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 229/2013 οφείλει να συμμορφώνεται με τις υποχρεώσεις της Αιρεσιμότητας που ορίζονται στα άρθρα 12 και 13 και το Παράρτημα ΙΙΙ του Κανονισμού (ΕΕ) 2021/2115, όπως εξειδικεύονται στην παρούσα.

Η Αιρεσιμότητα περιλαμβάνει Κανονιστικές Απαιτήσεις Διαχείρισης (ΚΑΔ) και πρότυπα Καλής Γεωργικής και Περιβαλλοντικής Κατάστασης (ΚΓΠΚ), όπως αυτά περιγράφονται στο Παράρτημα ΙΙΙ του Κανονισμού (ΕΕ) 2021/2115 και εξειδικεύονται στο Στρατηγικό Σχέδιο της Ελλάδος για την Κοινή Αγροτική Πολιτική (ΚΑΠ) και αφορούν στο κλίμα και στο περιβάλλον, στη δημόσια υγεία και στην υγεία των φυτών και στην καλή διαβίωση των ζώων.

Εφόσον ο δικαιούχος, που αναφέρεται στην πρώτη παράγραφο, δεν συμμορφώνεται με τις υποχρεώσεις της Αιρεσιμότητας του επιβάλλονται οι διοικητικές κυρώσεις που προβλέπονται στα άρθρα 84 και 85 του Κανονισμού (ΕΕ) 2021/2116 καθώς και στα άρθρα 6,7,8,9,10 και 11 του κατ' εξουσιοδότηση Κανονισμού 2022/1172.

Κεφάλαιο Α'

Υποχρεώσεις γεωργών για την Αιρεσιμότητα

ΜΕΡΟΣ Ι

Κλίμα και Περιβάλλον

Άρθρο 3

Κλιματική αλλαγή (μετριασμός και προσαρμογή)

Σκοπός του παρόντος άρθρου είναι η διαχείριση των καλύψεων και χρήσεων γης κατά τρόπο που να περιορίζεται η αύξηση των εκπομπών αερίων θερμοκηπίου παράλληλα με την εφαρμογή γεωργικών πρακτικών που συμβάλλουν στην αύξηση της δέσμευσης άνθρακα στην καλλιεργούμενη γη.

1. Σύμφωνα με το πρότυπο Καλής Περιβαλλοντικής και Γεωργικής Κατάστασης (ΚΠΓΚ) 1 «Διατήρηση των μόνιμων βοσκοτόπων βάσει της αναλογίας των μόνιμων βοσκοτόπων σε σχέση με την γεωργική έκταση»:

Οι γεωργοί που διαχειρίζονται μόνιμους βοσκοτόπους, σύμφωνα με τον ορισμό της παρ. 10 του άρθρου 3 της υπ' αρ. 519/135068/05.05.2023 (Β' 3071) υπουργικής απόφασης, οφείλουν να συμμορφώνονται με τις υποδείξεις του ΟΠΕΚΕΠΕ προκειμένου να διατηρείται η αναλογία των εκτάσεων των βοσκοτόπων προς τις συνολικές γεωργικές εκτάσεις της χώρας. Η αναλογία εκτάσεων βοσκοτόπων προς γεωργικές εκτάσεις δεν πρέπει να μειωθεί περισσότερο από 5% σε εθνικό επίπεδο σε σχέση με την αναλογία του 2018.

Αν ξεπεραστεί το όριο αυτό, οι γεωργοί που έχουν μετατρέψει βοσκοτόπους σε άλλες γεωργικές χρήσεις υποχρεούνται να επαναμετατρέψουν τις εκτάσεις σε βοσκότοπο.

Η παρακολούθηση σε ετήσια βάση της μετατροπής των βοσκοτόπων και της τήρησης της ανωτέρω αναλογίας θα γίνεται με βάση τα στοιχεία του ΟΣΔΕ. Ο ΟΠΕΚΕΠΕ προληπτικά προειδοποιεί τους γεωργούς που διαχειρίζονται βοσκοτόπους όταν η αναλογία μειωθεί κατά 4%, ενώ οι γεωργοί που έχουν μετατρέψει βοσκοτόπους σε άλλες γεωργικές χρήσεις ειδοποιούνται από τον ΟΠΕΚΕΠΕ να επαναφέρουν τις εκτάσεις τους σε βοσκοτόπους, και να δηλωθούν ως τέτοιες στην επόμενη Ενιαία Αίτηση Ενίσχυσης (ΕΑΕ), όταν η αναλογία μειωθεί άνω του 4,5%.

Ωστόσο, όταν η απόκλιση της έκτασης των μόνιμων βοσκοτόπων σε ένα δεδομένο έτος διατηρείται σε απόλυτους όρους εντός του 0,5 % των εκτάσεων μόνιμων βοσκοτόπων του έτους 2018, η υποχρέωση του προτύπου αυτού θεωρείται ότι έχει τηρηθεί.

2. Σύμφωνα με το πρότυπο Καλής Περιβαλλοντικής και Γεωργικής Κατάστασης (ΚΠΓΚ) 2 «Προστασία των υγροτόπων και των τυρφώνων» ισχύουν τα ακόλουθα κατά περίπτωση:

α. Υγρότοποι όλης της χώρας: Απαγορεύεται η καλλιέργεια στις όχθες των υδάτινων όγκων των υγροτόπων, καθώς και στα εδάφη που αποκαλύπτονται από την υποχώρηση των υδάτων σε υδάτινους αποδέκτες, κυρίως λίμνες, σε περιπτώσεις παρατεταμένης ανομβρίας. Απαγορεύεται η απομάκρυνση της παρόχθιας φυσικής βλάστησης.

Για την εφαρμογή της παραπάνω παραγράφου, στους παρόχθιους αγρούς των υγροτόπων διατηρείται ακαλλιέργητο περιθώριο πλάτους ενός (1) μέτρου, και το οποίο περιλαμβάνεται στην υποχρέωση της δημιουργίας ζωνών ανάσχεσης πλάτους τριών (3) μέτρων χωρίς χρήση λιπασμάτων και φυτοπροστατευτικών προϊόντων, όπως αναλυτικά περιγράφεται στην παράγραφο 1 του άρθρου 4 (δηλαδή ένα (1) μέτρο ακαλλιέργητο και δυο (2) μέτρα καλλιέργεια χωρίς προσθήκη λιπασμάτων και φυτοπροστατευτικών προϊόντων).

β. Μικροί Νησιωτικοί Υγρότοποι του Προεδρικού Διατάγματος αριθ. 229/19.06.2012 «Εγκριση καταλόγου μικρών νησιωτικών υγροτόπων και καθορισμός όρων και περιορισμών για την προστασία και ανάδειξη των μικρών παράκτιων υγροτόπων που περιλαμβάνονται σε αυτόν»

ι. Απαγορεύεται η καλλιέργεια στις όχθες των υδάτινων όγκων των υγροτόπων, καθώς και στα εδάφη που αποκαλύπτονται από την υποχώρηση των υδάτων σε υδάτινους αποδέκτες, κυρίως λίμνες, σε περιπτώσεις παρατεταμένης ανομβρίας. Απαγορεύεται η απομάκρυνση της παρόχθιας φυσικής βλάστησης.

Για την εφαρμογή της παραπάνω παραγράφου, στους παρόχθιους αγρούς των υγροτόπων διατηρείται ακαλλιέργητο περιθώριο πλάτους ενός (1) μέτρου, και το οποίο περιλαμβάνεται στην υποχρέωση της δημιουργίας ζωνών ανάσχεσης πλάτους τριών (3) μέτρων χωρίς χρήση λιπασμάτων και φυτοπροστατευτικών προϊόντων, όπως αναλυτικά περιγράφεται στην παράγραφο 1 του άρθρου 4 (δηλαδή ένα (1) μέτρο ακαλλιέργητο και δυο (2) μέτρα καλλιέργεια χωρίς προσθήκη λιπασμάτων και φυτοπροστατευτικών προϊόντων).

ii. Απαγορεύονται οι εκχερσώσεις της φυσικής βλάστησης και επιτρέπονται κατ' εξαίρεση οι παρεμβάσεις που αποσκοπούν στην αποκατάσταση ή/και στη διαχείριση των υγροτόπων, στο πλαίσιο εφαρμογής εγκεκριμένων διαχειριστικών σχεδίων. Οι υφιστάμενες καλλιεργούμενες εκτάσεις διατηρούν τη χρήση τους.

iii. Απαγορεύονται οι αποξηράνσεις και τα αποστραγγιστικά έργα, οι επιχωματώσεις, η απόρριψη στερεών και υγρών αποβλήτων, η εισαγωγή ξενικών ειδών πανίδας και χλωρίδας, η επέκταση των καλλιεργειών και η βόσκηση, εκτός αν από ειδική μελέτη προκύπτει ότι σχετίζεται με τη διατήρηση και οικολογική διαχείριση του υγροτόπου.

iv. Απαγορεύονται οι παρεμβάσεις που αλλοιώνουν το τοπίο και προκαλούν αλλαγή του υδρολογικού καθεστώτος, συμπεριλαμβανομένων των γεωτρήσεων και της άντλησης υδάτων, εκτός αν αποσκοπούν στη διατήρηση του υγροτόπου.

γ. Υγρότοποι σε περιοχές NATURA 2000

ι. Απαγορεύεται η καλλιέργεια στις όχθες των υδάτινων όγκων των υγροτόπων, καθώς και στα εδάφη που αποκαλύπτονται από την υποχώρηση των υδάτων σε υδάτινους αποδέκτες, κυρίως λίμνες, σε περιπτώσεις παρατεταμένης ανομβρίας. Απαγορεύεται η απομάκρυνση της παρόχθιας φυσικής βλάστησης.

Για την εφαρμογή της παραπάνω παραγράφου στους παρόχθιους αγρούς των υγροτόπων διατηρείται ακαλλιέργητο περιθώριο πλάτους ενός (1) μέτρου, και το οποίο περιλαμβάνεται στην υποχρέωση της δημιουργίας ζωνών ανάσχεσης πλάτους τριών (3) μέτρων χωρίς χρήση λιπασμάτων και φυτοπροστατευτικών προϊόντων, όπως αναλυτικά περιγράφεται στην παράγραφο 1 του άρθρου 4 (δηλαδή ένα (1) μέτρο ακαλλιέργητο και δυο (2) μέτρα καλλιέργεια χωρίς προσθήκη λιπασμάτων και φυτοπροστατευτικών προϊόντων).

ii. Για τους υγροτόπους οι οποίοι περιλαμβάνονται στο δίκτυο προστατευόμενων περιοχών NATURA 2000, εφαρμόζονται οι όροι που θα περιγράφονται στα Σχέδια Διαχείρισης, όταν αυτά εκπονηθούν και θεσμοθετηθούν καθώς και τυχόν υποχρεωτικές δεσμεύσεις που θα περιλαμβάνονται στα Θεματικά Σχέδια Διαχείρισης για τον τομέα της γεωργίας τα οποία εκπονούνται στο πλαίσιο του υπομέτρου 7.1 του ΠΑΑ 2014-2022.

δ. Τυρφώνες

Μέχρι το έτος 2025 αναμένεται να έχει ολοκληρωθεί η ενσωμάτωση των οριοθετημένων περιοχών των τυρφώνων της χώρας στο Σύστημα Αναγνώρισης Αγροτεμαχίων (Σ.Α.Α.) - Land Parcel Identification System (L.P.I.S.) του ΟΠΕΚΕΠΕ και η έκδοση των ορθών γεωργικών πρακτικών για την προστασία της οργανικής ουσίας των τυρφώνων.

3. Σύμφωνα με το πρότυπο Καλής Περιβαλλοντικής και Γεωργικής Κατάστασης (ΚΠΓΚ) 3 «Απαγόρευση της καύσης υπολειμμάτων καλλιεργειών, εκτός αν γίνεται για λόγους φυτοπροστασίας»:

Απαγορεύεται η καύση υπολειμμάτων καλλιεργειών (καλαμιά, κ.ά.). Ανάλογα με τις τοπικές συνθήκες, επιλέγεται μια ή περισσότερες από τις παρακάτω πρακτικές σχετικά με τα υπολείμματα των αρόσιμων καλλιεργειών:

- i. ενσωμάτωση στο έδαφος
- ii. βόσκηση

iii. διατήρηση ή κοπή των υπολειμμάτων και παραμονή τους στο χωράφι ώστε να επιτυγχάνεται η κάλυψη του εδάφους με τα υπολείμματα των καλλιεργειών κατά τη διάρκεια του χειμώνα και ενσωμάτωσή τους την επόμενη καλλιεργητική περίοδο, πριν την προετοιμασία του εδάφους για την σπορά/φύτευση της εαρινής καλλιέργειας.

Εκτός των περιοχών του Ευρωπαϊκού Δικτύου ΦΥΣΗ 2000 (NATURA), όπου σε κάθε περίπτωση απαγορεύεται η καύση των υπολειμμάτων των καλλιεργειών, μόνο σε εξαιρετικές περιπτώσεις και με άδεια από την οικεία Διεύθυνση Αγροτικής Οικονομίας και Κτηνιατρικής (Δ.Α.Ο.Κ.) και τη σύμφωνη γνώμη της Πυροσβεστικής Υπηρεσίας, ο γεωργός μπορεί να προβεί σε καύση αυτών.

Ως εξαιρετικές περιπτώσεις λογίζονται μόνο αυτές κατά τις οποίες συντρέχουν λόγοι φυτοπροστασίας, οι οποίοι προσδιορίζονται στην έγγραφη άδεια της Δ/νσης Αγροτικής Οικονομίας και Κτηνιατρικής.

Άρθρο 4 Υδατα

Σκοπός του παρόντος άρθρου είναι η εφαρμογή κανόνων και πρακτικών για την πρόληψη και μείωση της ρύπανσης των υδάτων που προκαλείται άμεσα ή έμμεσα από νιτρικά ιόντα γεωργικής προέλευσης αλλά και από φωσφορικά άλατα. Προς τούτο:

1. Σύμφωνα με το πρότυπο Καλής Περιβαλλοντικής και Γεωργικής Κατάστασης (ΚΠΓΚ) 4 «Δημιουργία ζωνών ανάσχεσης κατά μήκος υδατορευμάτων»:

α. Οι γεωργοί απαγορεύεται να εφαρμόζουν λιπάσματα, οργανικά και ανόργανα, καθώς και φυτοπροστατευτικά προϊόντα σε μια ζώνη πέρα της όχθης υδάτινων όγκων των υδροτόπων, ποταμών, υδατορευμάτων, λιμνών, διωρύγων, τάφρων και καναλιών άρδευσης ή στράγγισης. Το ελάχιστο πλάτος αυτής της ζώνης ανάσχεσης είναι τρία (3) μέτρα.

β. Σε αγροτεμάχια με κλίση εδάφους μεγαλύτερη του 8%, οι γεωργοί απαγορεύεται να εφαρμόζουν λιπάσματα σε μια ζώνη ελάχιστου πλάτους έξι (6) μέτρων κατά μήκος των παραπάνω επιφανειακών υδάτινων σωμάτων.

2. Για το σύνολο της επικράτειας με βάση τον Κώδικα Ορθής Γεωργικής Πρακτικής (ΚΟΓΠ) για την Προστασία των Νερών από τη Νιτρορύπανση Γεωργικής Προέλευσης, δυνάμει του άρθρου 4 της Οδηγίας 91/676/ΕΟΚ

(Κανονιστική Απαίτηση Διαχείρισης - ΚΑΔ 2), ισχύουν τα παρακάτω:

α. Απαγορεύεται η απευθείας απόρριψη αζωτούχων λιπασμάτων και κτηνοτροφικών αποβλήτων, σε επιφανειακά και υπόγεια νερά. Επιπλέον, τα κτηνοτροφικά απόβλητα απαγορεύεται να διατίθενται στους εδαφικούς αποδέκτες σε ανεπεξέργαστη μορφή (αχώνευτα).

β. Απαγορεύεται η απευθείας απόρριψη των υπολειμμάτων χρήσης αζωτούχων λιπασμάτων ή των άδειων συσκευασιών τους σε επιφανειακά και υπόγεια νερά. Οι γεωργοί απαγορεύεται επίσης να εγκαταλείπουν στον τόπο εφαρμογής ή σε άλλο χώρο πλην αυτού που ορίζεται κάθε φορά από τις αρμόδιες υπηρεσίες τα υλικά και μέσα συσκευασίας των αζωτούχων λιπασμάτων.

γ. Η εφαρμογή τόσο των αζωτούχων λιπασμάτων όσο και των επεξεργασμένων υγρών ή στερεών κτηνοτροφικών αποβλήτων απαγορεύεται να γίνεται σε ακατέργαστες εδαφικές εκτάσεις που δεν καλύπτονται από βλάστηση οποιασδήποτε μορφής, σε φυτοφράκτες ή σε γειτονικά κτήματα.

δ. Οι γεωργοί απαγορεύεται να προβαίνουν σε εφαρμογή αζωτούχων λιπασμάτων και κτηνοτροφικών αποβλήτων:

i. Σε παγωμένες ή καλυμμένες με χιόνια επιφάνειες, καθώς και σε εδάφη κορεσμένα με νερό, που δε στραγγίζουν επαρκώς, ή είναι πλημμυρισμένα.

ii. Ενώ υπάρχει πρόβλεψη βροχόπτωσης στο αμέσως επόμενο διήμερο.

iii. Όταν πνέει ισχυρός άνεμος.

ε. Οι γεωργοί απαγορεύεται να εφοδιάζουν το έδαφος των γεωργικών εκτάσεων (καλλιεργούμενων και μη) μέσα σε χρονική περίοδο 12 μηνών με συνολική ποσότητα αζώτου από κτηνοτροφικά απόβλητα πάνω από 250 κιλά ανά εκτάριο. Το όριο αυτό ισχύει αθροιστικά για την εφαρμογή επεξεργασμένων κτηνοτροφικών αποβλήτων και για την απόθεση αποβλήτων από τα ίδια τα ζώα που πιθανόν να βόσκουν στις εκτάσεις αυτές.

Τα προϊόντα για λίπανση καλλιεργειών τα οποία αποτελούνται στο σύνολό τους ή περιέχουν κτηνοτροφικά απόβλητα σε κάποιο ποσοστό, ως προς το θέμα της εφαρμογής τους αντιμετωπίζονται ως κτηνοτροφικά απόβλητα στο σύνολό τους και υπόκεινται στις διατάξεις που αφορούν στη διάθεσή τους στο έδαφος.

στ. Οι γεωργοί απαγορεύεται να εφαρμόζουν αζωτούχα λιπάσματα ή κτηνοτροφικά απόβλητα κοντά σε υδάτινους όγκους (ποτάμια, υδατορέματα, λίμνες, διώρυγες, τάφροι και κανάλια άρδευσης ή στράγγισης) ή υδροληψίες υπόγειου νερού (πηγές, πηγάδια και γεωτρήσεις), και ειδικότερα:

i. Προκειμένου για αζωτούχα λιπάσματα σε απόσταση μικρότερη των 6 μέτρων σε αγρούς με κλίση άνω του 8%.

ii. Προκειμένου για κτηνοτροφικά απόβλητα: σε απόσταση μικρότερη των 10 μέτρων από επιφανειακά νερά για την περίπτωση των στερεών κτηνοτροφικών αποβλήτων, και 20 μέτρων για την περίπτωση των υγρών κτηνοτροφικών αποβλήτων.

iii. Σε εκτάσεις με κλίση άνω του 8%, όταν τα λιπάσματα ή τα κτηνοτροφικά απόβλητα είναι σε υγρή μορφή, με εξαίρεση την εφαρμογή μέσω του συστήματος της στάγδην άρδευσης ή με τη μέθοδο της έγχυσης.

iv. Σε απόσταση μικρότερη των 50 μέτρων από υδροληψίες υπόγειου νερού προοριζόμενου για ανθρώπινη κατανάλωση.

v. Σε απόσταση μικρότερη των 5 μέτρων από κάθε άλλη υδροληψία υπόγειου νερού.

ζ. Η εφαρμογή των υγρών κτηνοτροφικών αποβλήτων μέσω συστήματος άρδευσης απαγορεύεται να γίνεται με τη μέθοδο του καταιονισμού (τεχνητής βροχής).

η. Για τα κτηνοτροφικά απόβλητα, είτε σε στερεή είτε σε υγρή μορφή, πρέπει να λαμβάνεται μέριμνα ώστε να υπάρχει δυνατότητα αποθήκευσής τους για χρονική περίοδο η οποία επαρκεί για τη χώνευσή τους, σύμφωνα με τον ΚΟΓΠ, και παράλληλα καλύπτει: i) την περίοδο κατά την οποία ανάλογα με τη γεωγραφική περιοχή δεν ενδείκνυται η διάθεση στο έδαφος λόγω καιρικών συνθηκών (βροχοπτώσεων ή χιονοπτώσεων) ή των κατά περίπτωση απαιτήσεων λίπανσης των καλλιεργειών και ii) την περίοδο απαγόρευσης διάθεσης στο έδαφος σύμφωνα με το σημείο δ της παραγράφου 3, καθώς και iii) ένα πρόσθετο χρονικό περιθώριο ασφαλείας 30 ημερών.

θ. Η αποθήκευση των στερεών κτηνοτροφικών αποβλήτων γίνεται σε ειδικά διαμορφωμένους χώρους αποθήκευσης και επεξεργασίας, όπου σχηματίζουν απλούς κοπροσωρούς. Η κατασκευή του χώρου αυτού πρέπει να γίνεται σύμφωνα με τις ακόλουθες προδιαγραφές:

i. Να έχει στεγανό δάπεδο: να είναι κατασκευασμένο από οπλισμένο σκυρόδεμα ή άλλο υλικό που να εξασφαλίζει τη στεγανότητα και την αποφυγή διαρροών. Η κοπριά που στερείται υγρών στράγγισης, όπως η κοπριά με στρωμένη, μπορεί να αποθηκευτεί πάνω σε καλά συμπίεσμένο και διαμορφωμένο έδαφος.

ii. Να έχει κλίση δαπέδου προς κανάλι συλλογής υγρών στράγγισης, μέσω του οποίου τα τελευταία να καταλήγουν σε φρεάτιο συλλογής ή προς στεγανή δεξαμενή συλλογής υγρών κτηνοτροφικών αποβλήτων.

iii. Να φέρει προστατευτικό τοίχιο κατά μήκος των δύο ή τριών πλευρών του, για αποφυγή διασκορπισμού του υλικού. Για την κοπριά χωρίς στραγγίσματα, μπορεί να τοποθετηθεί περιμετρικά ξύλινος φράκτης.

iv. Να προστατεύεται από το νερό της βροχής με την πρόβλεψη στεγαστρου π.χ. θερμοκηπιακού τύπου ή τη χρήση πλαστικού φύλλου ή μουσαμά.

v. Να έχει τις κατάλληλες διαστάσεις για να επαρκεί για τον προσδοκώμενο όγκο των στερεών κτηνοτροφικών αποβλήτων σύμφωνα με το είδος και την ηλικία των ζώων, τη δυναμικότητα του στάβλου και το είδος σταβλισμού.

Στις περιπτώσεις εκτροφής σε "θερμή στρωμένη", η κοπριά παραμένει στο στάβλο για επαρκές διάστημα (4 έως 14 μήνες, ανάλογα με το είδος της κτηνοτροφικής μονάδας), ώστε κατά την ώρα της απομάκρυνσής της μαζί με τη στρωμένη να έχει υποστεί χώνευση και να μπορεί να διατίθεται κατευθείαν σε καλλιεργούμενα εδάφη εντός των επιτρεπόμενων χρονικών περιόδων, χωρίς να είναι απαραίτητη η παραμονή της σε κοπροσωρούς (με εξαίρεση την κοπριά πτηνοτροφικών κρεοπαραγωγής, για την οποία απαιτείται συμπληρωματική χώνευση σύμφωνα με τα αναφερόμενα στον ΚΟΓΠ).

i. Οι υπολογισμοί για την εύρεση του όγκου των αποβλήτων και του αποθηκευτικού χώρου πρέπει να δια-

τηρούνται από τους γεωργούς σε σχετικό αρχείο, προσβάσιμο οποιαδήποτε χρονική στιγμή στις αρμόδιες ελεγκτικές αρχές.

3. Για τις εκμεταλλεύσεις εντός περιοχών που έχουν καθοριστεί ως Ζώνες Ευπρόσβλητες από τη Νιτρορύπανση (ZEN) γεωργικής προέλευσης, όπως αυτές αναφέρονται στο Παράρτημα Ι, ισχύουν τα ακόλουθα:

α. Οι γεωργοί οφείλουν να τηρούν τις υποχρεώσεις του Προγράμματος Δράσης (ΠΔ), όπως αυτό έχει εγκριθεί με την υπό στοιχεία ΥΠΕΝ/ΓρΕΓΥ/38552/265/25.04.2019 κοινή υπουργική απόφαση «Πρόγραμμα Δράσης περιοχών που έχουν χαρακτηριστεί ως ευπρόσβλητες ζώνες από τη νιτρορύπανση γεωργικής προέλευσης σύμφωνα με το άρθρο 2 της οικ. 19652/1906/1999 (Β' 1575) κοινή υπουργική απόφαση, σε συμμόρφωση με την Οδηγία 91/676/ΕΟΚ "για την προστασία των υδάτων από τη νιτρορύπανση γεωργικής προέλευσης" του Συμβουλίου της 12ης Δεκεμβρίου 1991 των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων» (Β' 1496).

β. Οι γεωργοί απαγορεύεται να εφοδιάζουν το έδαφος των γεωργικών εκτάσεων (καλλιεργούμενων και μη) μέσα σε χρονική περίοδο 12 μηνών με συνολική ποσότητα αζώτου κτηνοτροφικών αποβλήτων πάνω από 170 κιλά ανά εκτάριο. Τα όρια αυτά ισχύουν αθροιστικά για την εφαρμογή επεξεργασμένων κτηνοτροφικών αποβλήτων και την απόθεσή τους από τα ίδια τα ζώα που πιθανόν να βόσκουν στις εκτάσεις αυτές.

γ. Απαγορεύεται η συνολική ποσότητα (βασικής και επιφανειακής) λίπανσης με αζωτούχα λιπάσματα και κτηνοτροφικά απόβλητα που εφαρμόζεται στο έδαφος κατά τη διάρκεια της καλλιεργητικής περιόδου να υπερβαίνει το μέγιστο αριθμό μονάδων αζώτου ανά στρέμμα, όπως αναφέρεται στους Πίνακες Μέγιστων Λιπαντικών Εισροών Ν του Κεφαλαίου Β' του Παραρτήματος του Προγράμματος Δράσης.

δ. Απαγορεύεται η εφαρμογή αζωτούχων λιπασμάτων και κτηνοτροφικών αποβλήτων για χρονικό διάστημα το οποίο εμφανίζεται ανά ζώνη στον Πίνακα του Παραρτήματος ΙΙ της παρούσας. Επιτρέπεται η ορθολογική λίπανση καλλιέργειας χειμερινών κηπευτικών ή ανθοκομικών ειδών καθώς και καλλιεργειών υπό κάλυψη με την προϋπόθεση της μη εφαρμογής αποβλήτων πτηνοτροφικών και υγρών κτηνοτροφικών αποβλήτων.

ε. Κατά την περίοδο μειωμένων εισροών, η οποία για κάθε ζώνη παρουσιάζεται στον Πίνακα του Παραρτήματος ΙΙ της παρούσας, οι γεωργοί πρέπει να τηρούν ανώτατο όριο εφαρμογής αζώτου ίσο με το 25% των συνολικών εισροών που απαιτεί η καλλιέργεια.

στ. Απαγορεύεται η βασική λίπανση με αζωτούχα λιπάσματα και κτηνοτροφικά απόβλητα να υπερβαίνει το 25% της συνολικής απαιτούμενης για όλη την καλλιεργητική περίοδο λίπανσης. Εάν χρησιμοποιούνται αζωτούχα λιπάσματα βραδείας αποδέσμευσης νιτρικών μορφών (ή ελεγχόμενης αποδέσμευσης/με ενσωματωμένους παρεμποδιστές νιτροποίησης ή ουρέασης) το ποσοστό αυτό μπορεί να ανέρχεται στο 40%. Διευκρινίζεται ότι στην κατηγορία αυτή δεν περιλαμβάνονται τα αμμωνιακά λιπάσματα ή η ουρία.

ζ. Τα κτηνοτροφικά απόβλητα συμμετέχουν στους αναφερόμενους στα σημεία γ), ε) και στ) υπολογισμούς για τον έλεγχο τήρησης των μέγιστων ποσοτήτων προστιθέμενου αζώτου κατά το μέρος το οποίο καθίσταται διαθέσιμο στα φυτά εντός του πρώτου έτους (από την εφαρμογή τους), όπως προσδιορίζεται με βάση τους πίνακες που παρατίθενται στο Παράρτημα VII του ΚΟΓΠ.

4. Σύμφωνα με την Οδηγία 2000/60 ΕΚ (Κανονιστική Απαίτηση Διαχείρισης ΚΑΔ 1) οι γεωργοί που αρδεύουν τις καλλιέργειές τους θα πρέπει να τηρούν τις διαδικασίες έγκρισης χρήσης νερού προς άρδευση. Οι γεωργοί οι οποίοι κάνουν χρήση των αρδευτικών δικτύων των Οργανισμών Εγγείων Βελτιώσεων (ΤΟΕΒ, ΓΟΕΒ, Τοπικές Επιτροπές Άρδευσης, Προσωρινές Διοικούσες Επιτροπές, Α.Ο.Σ.Α.Κ., Οργανισμός Κωπαϊδας) ή των Δήμων, οφείλουν να τηρούν το σχετικό κανονισμό λειτουργίας του αντίστοιχου ΟΕΒ ή Δήμου και να προσκομίζουν σχετική βεβαίωσή του σε περίπτωση που τους ζητηθεί από τις ελεγκτικές αρχές. Αν διαθέτουν ιδιωτική υδροληψία για την άρδευση των αγροτεμαχίων τους, θα πρέπει να τηρούν τις διαδικασίες του παράγωγου δικαίου του νόμου 3199/2003, για την αδειοδότηση της υδροληψίας.

5. Να τηρεί τους όρους εφαρμογής των λιπασμάτων και εδαφοβελτιωτικών προϊόντων όπως αναγράφονται στις ετικέτες των σκευασμάτων ώστε να αποφεύγεται η ρύπανση των υδάτων.

6. Να πραγματοποιεί την έκπλυση των ψεκαστικών μηχανημάτων σε απόσταση μεγαλύτερη των 30 μέτρων από γεώτρηση, τάφρο ή υδατοσυλλογή.

7. Να καθαρίζει τη βλάστηση εντός των στοιχείων των αρδευτικών και στραγγιστικών δικτύων για τη διασφάλιση της αναγκαίας παροχευτικότητας, με μηχανικά και όχι με χημικά μέσα. Επιτρέπεται κατ' εξαίρεση η χρήση των εγκεκριμένων για το σκοπό αυτό χημικών σκευασμάτων, εφόσον αναγράφεται στην ετικέτα τους.

Άρθρο 5

Προστασία και ποιότητα εδάφους

Σκοπός του παρόντος άρθρου είναι η εφαρμογή γεωργικών πρακτικών για την μείωση του κινδύνου υποβάθμισης του εδάφους, την αντιμετώπιση της διάβρωσης και την διατήρηση ή και αύξηση της οργανικής ουσίας με συνέπεια την βελτίωση της ποιότητας των εδαφών.

1. Σύμφωνα με το πρότυπο Καλής Περιβαλλοντικής και Γεωργικής Κατάστασης (ΚΠΓΚ) 5 «Διαχείριση της κατεργασίας του εδάφους για τη μείωση του κινδύνου υποβάθμισης και διάβρωσης του εδάφους, λαμβάνοντας, μεταξύ άλλων, την κλίση του εδάφους», οι γεωργοί, ανάλογα με την κατάσταση των αγροτεμαχίων, υποχρεούνται να εφαρμόζουν κατά περίπτωση τα ακόλουθα:

α. Σε αγροτεμάχια αρόσιμων καλλιεργειών με κλίση πάνω από 6% και έως 12% να οργώνουν τα αγροτεμάχια κατά τις ισοϋψείς ή διαγώνια.

β. Σε αγροτεμάχια αρόσιμων καλλιεργειών με κλίση πάνω από 12% να αφήνουν κάθετα στην κλίση ακαλλιεργητες ζώνες ανάσχεσης πλάτους 5 μέτρων σε απόσταση 40 μέτρων μεταξύ τους. Οι υποχρεώσεις αυτές είναι δυνατόν να εφαρμόζονται συλλογικά, φτάνει τα αγροτεμάχια να εφάπτονται. Μπορούν δε να καλύπτονται εν όλω ή

εν μέρει από ήδη υπάρχουσες αναβαθμίδες, αναχώματα και νησίδες φυσικής βλάστησης/άγριας ζωής.

γ. Σε αγροτεμάχια αρόσιμων καλλιεργειών με κλίση μεγαλύτερη του 15% απαγορεύεται η άρροση από τη 01/11 εκάστου έτους έως και τις 15/03 του επόμενου έτους.

δ. Η άρδευση δεν επιτρέπεται να γίνεται με τη μέθοδο της κατάκλυσης.

ε. Να μην καταστρέφουν τις ξερολιθιές, τα αναχώματα και τα φυσικά πρανή στα όρια των αγροτεμαχίων.

2. Τα αγροτεμάχια με αναβαθμίδες εξαιρούνται από την εφαρμογή του προτύπου, καθώς δεν διατρέχουν κίνδυνο διάβρωσης.

3. Σύμφωνα με το πρότυπο Καλής Περιβαλλοντικής και Γεωργικής Κατάστασης (ΚΠΓΚ) 6 «Ελάχιστη κάλυψη του εδάφους για την αποφυγή ακάλυπτων εδαφών σε περιόδους που είναι ιδιαίτερα ευαίσθητες», προς αποφυγή της διάβρωσης και για τη διατήρηση της γονιμότητας των εδαφών οι γεωργοί υποχρεούνται να εφαρμόζουν κατά περίπτωση τα ακόλουθα:

α. Στα αγροτεμάχια με αρόσιμες καλλιέργειες να υπάρχει φυτική κάλυψη κατ' ελάχιστο την περίοδο από τις 15/11 εκάστους έτους έως και τις 05/03 του επόμενου έτους. Ωστόσο, εφόσον απαιτείται να γίνει προετοιμασία του εδάφους για την επόμενη εαρινή καλλιέργεια, ο παραγωγός δύναται να διακόψει την εδαφοκάλυψη πριν τη λήξη του ως άνω διαστήματος, λαμβανομένου υπόψη ότι το χρονικό διάστημα έως την εαρινή σπορά, δεν μπορεί να υπερβαίνει τις τέσσερις (4) εβδομάδες. Η κάλυψη του εδάφους, στην περίπτωση που δεν υπάρχει καλλιέργεια, επιτυγχάνεται με φυτικά υπολείμματα ή/και με αυτοφυή βλάστηση ή/και με την εφαρμογή άλλης πρακτικής ισοδυνάμου αποτελέσματος, δηλαδή προστασίας του εδάφους κατά την προαναφερθείσα ευαίσθητη περίοδο.

β. Στα αγροτεμάχια μονίμων καλλιεργειών με κλίση πάνω από 10% να υπάρχει φυτική κάλυψη κατ' ελάχιστο την περίοδο από τις 15/11 εκάστου έτους έως και τις 05/03 του επόμενου έτους. Η κάλυψη του εδάφους μπορεί να γίνεται με συγκαλλιέργεια, φυτικά υπολείμματα ή/και με αυτοφυή βλάστηση ή/και με την εφαρμογή άλλης πρακτικής ισοδυνάμου αποτελέσματος, δηλαδή προστασίας του εδάφους κατά την προαναφερθείσα ευαίσθητη περίοδο.

4. Σύμφωνα με το πρότυπο Καλής Περιβαλλοντικής και Γεωργικής Κατάστασης (ΚΠΓΚ) 7 «Αμειψισπορά σε αρόσιμη γη εκτός από καλλιέργειες που καλλιεργούνται κάτω από το νερό», με στόχο την αειφορική διαχείριση των εδαφών των αρόσιμων καλλιεργειών, εκτός των ορυζώνων, και στις εκμεταλλεύσεις με αροτραίες καλλιέργειες άνω των 10 εκταρίων, οι γεωργοί υποχρεούνται, λαμβάνοντας υπόψη τις εξαιρέσεις των παραγράφων 5 και 6, να τηρούν τα ακόλουθα:

α. Να εφαρμόζουν κάθε χρόνο αμειψισπορά με εναλλαγή καλλιεργειών από διαφορετικά βοτανικά γένη τουλάχιστον στο 1/3 της αρόσιμης έκτασης της εκμετάλλευσης, ώστε εντός τριών (3) καλλιεργητικών περιόδων κάθε αγροτεμάχιο με αροτραία καλλιέργεια να έχει καλλιεργηθεί με τουλάχιστον δυο (2) κύριες καλλιέργειες διαφορετικών βοτανικών γενών. Από την παραπάνω

υποχρέωση εξαιρούνται οι πολυετείς καλλιέργειες, τα αγρωστώδη και άλλα ποώδη κτηνοτροφικά φυτά καθώς και η γη υπό αγρανάπαυση.

β. Εναλλακτικά, στις περιπτώσεις που σε κάποιο αγροτεμάχιο ανελλιπώς για τρία χρόνια, μετά τη συγκομιδή της κυρίας καλλιέργειας, σπέρνεται ενδιάμεση ως δευτερεύουσα καλλιέργεια, με γένος διαφορετικό από την κύρια, καλύπτοντας το χρονικό διάστημα έως την επόμενη σπορά της κυρίας καλλιέργειας και κατ' ελάχιστο από τις 15/11 εκάστου έτους έως και τις 05/03 του επόμενου έτους, το χρονικό περιθώριο αλλαγής της κύριας καλλιέργειας στο αγροτεμάχιο που προβλέπεται στο σημείο α) ανωτέρω επεκτείνεται από 3 σε 4 χρόνια. Εφόσον απαιτείται να γίνει προετοιμασία του εδάφους για την επόμενη εαρινή καλλιέργεια, ο παραγωγός δύναται να διακόψει την ενδιάμεση καλλιέργεια πριν τη λήξη του ως άνω διαστήματος δηλαδή πριν τις 05/03, λαμβανομένου υπόψη ότι το χρονικό διάστημα έως την εαρινή σπορά, δεν μπορεί να υπερβαίνει τις τέσσερις (4) εβδομάδες.

γ. Η υποχρέωση αμειψισποράς συνδέεται με το αγροτεμάχιο, ακόμα και αν αυτό δηλώνεται στην ΕΑΕ διαφορετικών δικαιούχων από έτος σε έτος.

5. Από την υποχρέωση της παρ. 4 εξαιρούνται:

α. Οι εκτάσεις που καλλιεργούνται εξ ολοκλήρου με καλλιέργειες κάτω από το νερό για σημαντικό μέρος του έτους ή για σημαντικό μέρος του κύκλου καλλιέργειας.

β. Οι εκμεταλλεύσεις στις οποίες ποσοστό μεγαλύτερο του 75% της αρόσιμης γης τους:

- χρησιμοποιείται για την παραγωγή αγρωστωδών ή λοιπών ποωδών κτηνοτροφικών φυτών

- καλλιεργείται με ψυχανθή

- χρησιμοποιείται ως γη υπό αγρανάπαυση

- αποτελεί συνδυασμό των ανωτέρω χρήσεων

γ. Οι εκμεταλλεύσεις στις οποίες ποσοστό μεγαλύτερο του 75% της επιλέξιμης γεωργικής έκτασης:

- αποτελεί μόνιμο βοσκότοπο κατά τον ορισμό της παρ. 10 του άρθρου 3 της υπ' αρ. 519/135068/05.05.2023 (Β'3071) υπουργικής απόφασης

- χρησιμοποιείται για την παραγωγή αγρωστωδών ή λοιπών ποωδών κτηνοτροφικών φυτών

- καλλιεργείται με καλλιέργειες κάτω από νερό για σημαντικό μέρος του έτους ή για σημαντικό μέρος του κύκλου καλλιέργειας

- αποτελεί συνδυασμό των ανωτέρω χρήσεων

δ. Οι εκτάσεις των αγροτεμαχίων που έχουν πιστοποιηθεί ως βιολογικές σύμφωνα με τον Κανονισμό (ΕΕ) 2018/848.

6. Για το έτος υποβολής αιτήσεων ΟΣΔΕ 2023, κατά παρέκκλιση των ανωτέρω, σύμφωνα με το άρθρο 1 του Εκτελεστικού Κανονισμού (ΕΕ) 2022/1317 της Επιτροπής, οι δικαιούχοι δύνανται να μην εφαρμόσουν την υποχρέωση της αμειψισποράς, όπως αυτή περιγράφεται στην παρ. 4.

Άρθρο 6

Βιοποικιλότητα και τοπίο

Σκοπός του παρόντος άρθρου είναι η διατήρηση της βιοποικιλότητας καθώς και η διατήρηση και προστασία των στοιχείων του τοπίου.

Ο γεωργός τηρεί τις παρακάτω υποχρεώσεις και πρακτικές:

1. Ενσωματώνει καταλλήλως στο έδαφος τα κοκκώδη αγροχημικά, τα δε δολώματα τρωκτικοκτονίας πρέπει να τοποθετούνται εντός των στοών των τρωκτικών, ώστε να μην είναι ορατά. Σε κάθε περίπτωση πρέπει να εφαρμόζονται οι οδηγίες για την ορθή χρήση του φυτοπροστατευτικού προϊόντος και να τηρούνται οι όροι και οι περιορισμοί που αναγράφονται στην ετικέτα.

2. Τηρεί τα μέτρα για την προστασία και διατήρηση των Ζωνών Ειδικής Προστασίας σύμφωνα με την Οδηγία 2009/147/ΕΚ (Κανονιστική Απαίτηση Διαχείρισης ΚΑΔ 3) για την άγρια ορνιθοπανίδα και για την αποφυγή της ρύπανσης ή της υποβάθμισης των οικοτόπων των ειδών, καθώς και τις επιζημίες για τα πτηνά ενοχλήσεις, όπως προσδιορίζονται στα σχετικά Προεδρικά Διατάγματα, τους Κανονισμούς Διοίκησης και Λειτουργίας και τα Σχέδια Διαχείρισης.

3. Για τα αγροτεμάχια εντός των Ειδικών Ζωνών Διατήρησης του Ευρωπαϊκού Δικτύου ΦΥΣΗ (NATURA) 2000 σύμφωνα με την Οδηγία 92/43/ΕΟΚ (Κανονιστική Απαίτηση Διαχείρισης ΚΑΔ 4), ο γεωργός οφείλει να τηρεί τα εγκεκριμένα Σχέδια Διαχείρισης.

4. Σύμφωνα με το πρότυπο Καλής Περιβαλλοντικής και Γεωργικής Κατάστασης (ΚΠΓΚ) 8 «Ελάχιστο ποσοστό αρόσιμης γης που διατίθεται για μη παραγωγικές εκτάσεις, διατήρηση των χαρακτηριστικών του τοπίου και απαγόρευση της κοπής φρακτών και δένδρων κατά την περίοδο αναπαραγωγής και εξάρτησης των πτηνών» οι γεωργοί υποχρεούνται:

Ι. Για γεωργικές εκμεταλλεύσεις με αρόσιμη γη άνω των 10 εκταρίων, που δεν εξαιρούνται από την υποχρέωση του σημείου ε της παρούσας παρ. 4, να διατηρούν ελάχιστο ποσοστό αρόσιμης γης που διατίθεται σε μη παραγωγικές εκτάσεις και χαρακτηριστικά κατά περίπτωση:

α. Τουλάχιστον το 4 % της αρόσιμης γης σε επίπεδο γεωργικής εκμετάλλευσης διατίθεται σε μη παραγωγικές εκτάσεις και χαρακτηριστικά, συμπεριλαμβανομένης της γης υπό αγρανάπαυση.

β. Όταν ο γεωργός δεσμεύεται να αφιερώσει τουλάχιστον το 7 % της αρόσιμης γης που διαθέτει σε μη παραγωγικές εκτάσεις και χαρακτηριστικά, συμπεριλαμβανομένης της γης υπό αγρανάπαυση, στο πλαίσιο του ενισχυμένου οικολογικού προγράμματος Π1-31.2 «Επέκταση της εφαρμογής περιοχών οικολογικής εστίασης», το ποσοστό που πρέπει να αποδοθεί στη συμμόρφωση με το παρόν πρότυπο ΚΠΓΚ 8 περιορίζεται στο 3%.

γ. Τουλάχιστον το 7 % της αρόσιμης γης σε επίπεδο γεωργικής εκμετάλλευσης διατίθεται σε μη παραγωγικές εκτάσεις και χαρακτηριστικά, συμπεριλαμβανομένης της γης υπό αγρανάπαυση, εμβόλιμων καλλιεργειών (σινάπι, φαγόπυρο, κριθάρι, ελαιοκράμβη, σίκαλη, βρώμη, λόλιουμ μονοετές) και των καλλιεργειών που δεσμεύουν άζωτο (ψυχανθή), που καλλιεργούνται χωρίς τη χρήση φυτοπροστατευτικών προϊόντων, εκ των οποίων το 3 % είναι μη παραγωγικές εκτάσεις και χαρακτηριστικά, συμπεριλαμβανομένης της γης υπό αγρανάπαυση. Για τις εμβόλιμες καλλιέργειες χρησιμοποιείται ο συντελεστής στάθμισης 0,3.

δ. Οι μη παραγωγικές εκτάσεις και χαρακτηριστικά που είναι επιλέξιμα για τον υπολογισμό του ελάχιστου ποσοστού είναι:

- Σωροί λίθων που χρησιμεύουν ως ορόσημα με συντελεστή στάθμισης 1

- Πολιτισμικά χαρακτηριστικά όπως: πέτρινα αλώνια, πέτρινες μικρές αποθήκες, πέτρινα μονοπάτια, περιστέρες, νερόμυλοι, κ.ά. με συντελεστή στάθμισης 1,5

- Τάφροι (Εξαιρούνται τα κανάλια που κατασκευάζονται από σκυρόδεμα) με συντελεστή στάθμισης 2 και συντελεστή μετατροπής 3

- Φυσικά Πρανή, ζώνες ανάσχεσης με συντελεστή στάθμισης 1,5 - στις ζώνες ανάσχεσης περιλαμβάνονται οι ζώνες πλάτους 3 μέτρων από υδάτινους όγκους της παρ. 1 του άρθρου 4 χωρίς καλλιέργεια και οι ζώνες πλάτους 5 μέτρων της παρ. 1 στοιχείο β του άρθρου 5

- Θαμνοστοιχίες, μεμονωμένα δένδρα ή συστάδες δέντρων, δενδροστοιχίες (Η διάμετρος των κομών των δένδρων υπερβαίνει το ένα μέτρο και η μεταξύ των κομών απόσταση δεν υπερβαίνει τα πέντε μέτρα) με συντελεστή στάθμισης 2 και συντελεστή μετατροπής 5

- Εκτάσεις γης σε αγρανάπαυση με συντελεστή στάθμισης 1

- Μικρές λίμνες με συντελεστή στάθμισης 1,5

- Μικροί υγρότοποι με συντελεστή στάθμισης 2

- Πέτρινοι τοίχοι/ξερολιθιές με συντελεστή στάθμισης 1,5

- Ρέματα με συντελεστή στάθμισης 1,5

- Αναβαθμίδες με συντελεστή στάθμισης 2

ε. Από την υποχρέωση διατήρησης ελάχιστου ποσοστού αρόσιμης γης που διατίθεται σε μη παραγωγικές εκτάσεις και χαρακτηριστικά εξαιρούνται οι εκμεταλλεύσεις:

i. Όταν ποσοστό μεγαλύτερο του 75% της αρόσιμης γης χρησιμοποιείται για την παραγωγή αγρωστωδών ή λοιπών ποωδών κτηνοτροφικών φυτών, ως γη υπό αγρανάπαυση, καλλιεργείται με καλλιέργειες ψυχανθών ή υπόκειται σε συνδυασμό των χρήσεων αυτών.

ii. Όταν ποσοστό μεγαλύτερο του 75 % της επιλέξιμης γεωργικής έκτασης αποτελεί μόνιμο βοσκότοπο σύμφωνα με τον ορισμό της παρ. 10 του άρθρου 3 της υπ' αρ. 519/135068/05.05.2023 (Β' 3071) υπουργικής απόφασης, χρησιμοποιείται για την παραγωγή αγρωστωδών ή λοιπών ποωδών κτηνοτροφικών φυτών ή καλλιεργείται με καλλιέργειες κάτω από το νερό για σημαντικό μέρος του έτους ή για σημαντικό μέρος του κύκλου καλλιέργειας ή υπόκειται σε συνδυασμό των εν λόγω χρήσεων.

iii. με έκταση αρόσιμης γης έως 10 εκτάρια.

στ. Για το έτος υποβολής αιτήσεων ΟΣΔΕ 2023 σύμφωνα με το άρθρο 1 του Εκτελεστικού Καν. (ΕΕ) 2022/1317 της Επιτροπής, οι γεωργοί δύνανται να μην εφαρμόσουν την υποχρέωση του ελάχιστου ποσοστού μη παραγωγικών χαρακτηριστικών και εκτάσεων όσον αφορά τη γη υπό αγρανάπαυση. Στις εκτάσεις αυτές οι γεωργοί μπορούν να καλλιεργήσουν φυτά για παραγωγή τροφίμων. Δεν επιτρέπεται η καλλιέργεια αραβόσιτου, σπόρων σόγιας ή πρεμνοφυών δασών μικρού περιτρόπου χρόνου. Η παρέκκλιση δεν ισχύει για τις εκτάσεις στις οποίες οι δικαιούχοι επιλέξουν να εφαρμόσουν το οικολογικό

πρόγραμμα Π1-31.2 «Επέκταση της εφαρμογής περιοχών οικολογικής εστίασης».

II. Για όλες τις γεωργικές εκμεταλλεύσεις

α. Να διατηρούν τα χαρακτηριστικά του τοπίου όπως: αναβαθμίδες, νησίδες φυσικής βλάστησης/άγριας ζωής στα όρια των αγροτεμαχίων και εντός αυτών, θαμνοστοιχίες και φυσική βλάστηση στον υπόροφο αυτών, μεμονωμένα δένδρα ή συστάδες δέντρων ή δενδροστοιχίες και φυσική βλάστηση στον υπόροφο αυτών, μικρές λίμνες, μικρούς υγρότοπους, πέτρινους τοίχους/ξερολιθιές, φυσικά πρανή αγρών, ζώνες ανάσχεσης όπως αναφέρονται στο τέταρτο σημείο του στοιχείου δ) της παρ. 4 του παρόντος άρθρου, πολιτισμικά χαρακτηριστικά όπως αναφέρονται στο δεύτερο σημείο του στοιχείου δ) της παρ. 4 του παρόντος άρθρου, ρέματα, σωροί λίθων που χρησιμεύουν ως ορόσημα και τάφροι. Τα στοιχεία αυτά συμπεριλαμβάνονται σύμφωνα με το στοιχείο i) της παρ. 4β) του άρθρου 4 του Κανονισμού(ΕΕ) 2021/2015 στις επιλέξιμες εκτάσεις της γεωργικής εκμετάλλευσης.

β. Απαγορεύεται η κοπή φυτοφρακτών και δένδρων κατά την περίοδο αναπαραγωγής και εξάρτησης των πτηνών μεταξύ 1ης Μαρτίου και 30ης Ιουνίου κάθε έτους.

γ. Απαγορεύεται η εισαγωγή χωροκατακτητικών ειδών στις προστατευόμενες περιοχές του δικτύου ΦΥΣΗ (NATURA) 2000. Τα είδη αυτά αναφέρονται στους εκτελεστικούς Κανονισμούς (ΕΕ) 2016/1141, 2017/1263, 2019/1262 καθώς και στον υπό έγκριση εθνικό κατάλογο εισβαλλόντων ξενικών ειδών και θα περιγραφούν σε σχετική εγκύκλιο της Γενικής Γραμματείας Ενωσιακών Πόρων και Υποδομών.

5. Σύμφωνα με το πρότυπο Καλής Περιβαλλοντικής και Γεωργικής Κατάστασης (ΚΠΓΚ) 9 «Απαγόρευση της μετατροπής ή άροσης των μόνιμων βοσκότοπων που έχουν οριστεί ως περιβαλλοντικά ευαίσθητοι μόνιμοι βοσκότοποι σε περιοχές του δικτύου ΦΥΣΗ (NATURA) 2000» οι γεωργοί υποχρεούνται:

Στις εκτάσεις μόνιμων βοσκότοπων, σύμφωνα με τον ορισμό της παρ. 10 του άρθρου 3 της υπ' αρ. 519/135068/05.05.2023 (Β' 3071) υπουργικής απόφασης, που βρίσκονται εντός των περιοχών του Δικτύου ΦΥΣΗ 2000 (NATURA), δεν επιτρέπεται η άροση, καθώς και η μετατροπή τους σε άλλη γεωργική χρήση.

ΜΕΡΟΣ II

Δημόσια υγεία και υγεία των φυτών

Άρθρο 7

Ασφάλεια τροφίμων

Σκοπός του παρόντος άρθρου είναι η διασφάλιση των παραγόμενων προϊόντων/τροφίμων σε όλα τα στάδια παραγωγής, μεταποίησης, αποθήκευσης και διανομής, η τήρηση των απαιτήσεων της νομοθεσίας για την ασφάλεια των τροφίμων και η υιοθέτηση ορθών υγιεινών πρακτικών στο στάδιο της πρωτογενούς παραγωγής για πρόληψη και μείωση του κινδύνου εντοπισμού μικροβιακού φορτίου το οποίο καθιστά τα προϊόντα μη ασφαλή για ανθρώπινη κατανάλωση.

Σύμφωνα με τον Κανονισμό (ΕΚ) 178/2002 (Κανονιστική Απαιτήση Διαχείρισης ΚΑΔ 5) ο γεωργός υποχρεούται:

1. Να τηρεί τους στοιχειώδεις κανόνες υγιεινής και ασφάλειας των τροφίμων και των ζωοτροφών και να μη διαθέτει ή πωλεί προϊόντα επιβλαβή ή ακατάλληλα για κατανάλωση.

2. Να τηρεί Μητρώο Εισροών και Εκροών - Ημερολόγιο Εργασιών (Μ.Ε.Ε.-Η.Ε.) στην εκμετάλλευσή του, σύμφωνα με το Παράρτημα ΙΙΙ, το οποίο περιλαμβάνει, μεταξύ άλλων, παραστατικά αγοράς (κυρίως για σπόρους, λιπάσματα, ζωοτροφές) και πώλησης (κυρίως προϊόντα της εκμετάλλευσης, ζωοτροφές) σύμφωνα με τα άρθρα 14, 15, 17, 18, 19 και 20 του Καν. (ΕΚ) 178/2002.

Το Μ.Ε.Ε.-Η.Ε. αποτελείται από φάκελο παραστατικών και εγγράφων, συνοδευόμενο από πίνακες όπου καταγράφονται ημερολογιακά οι εισροές και οι εκροές της εκμετάλλευσης, καθώς και οι διεξαχθείσες εργασίες και συσχετίζονται με τα αντίστοιχα παραστατικά και έγγραφα.

Πιο αναλυτικά, οι παραγωγοί πρέπει να τηρούν ιστορικό λίπανσης και φυτοπροστασίας κάθε αγροτεμαχίου και να καταχωρούν σε φύλλα καταγραφής όλες τις ποσότητες λιπασμάτων, φυτοπροστατευτικών και κοπριάς που προμηθεύονται, σημειώνοντας ημερολογιακά και ανά αγροτεμάχιο το είδος και τις ποσότητες που εφαρμόστηκαν.

Το αρχείο μαζί με τα απαιτούμενα από τη νομοθεσία παραστατικά πρέπει να φυλάσσονται από τον παραγωγό για όσο χρονικό διάστημα απαιτείται, για τις ανάγκες αφενός του ελέγχου από τις αρμόδιες αρχές και αφετέρου της κατάρτισης δυναμικά από τον παραγωγό ενός πολυετούς σχεδίου ορθολογικής λίπανσης των αγροτεμαχίων του. Το χρονικό διάστημα διατήρησης του παραπάνω αρχείου και των σχετικών παραστατικών πρέπει να είναι τουλάχιστον 5 έτη.

Σε περίπτωση που, μέσω της ιχνηλασιμότητας των ζωικών τροφίμων, διαπιστώνεται ευθύνη του γεωργού, αυτός υποχρεούται να αποδεικνύει εγγράφως κάθε στοιχείο που έχει στη διάθεσή του για τα πρόσωπα τα οποία τον προμήθευσαν ή στα οποία διέθεσε ζώα ή ζωικά προϊόντα. Υποχρεούται, επίσης, να συμμορφώνεται με τις αποφάσεις, τα μέτρα και τις υποδείξεις των αρμοδίων αρχών.

3. Απόβλητα - Αποφυγή ρύπανσης

α. Να χειρίζεται τα απόβλητα της εκμετάλλευσης κατά τέτοιο τρόπο ώστε να μην επιμολύνονται τα παραγόμενα προϊόντα.

β. Να διαχωρίζει σαφώς χωροταξικά τις παραγόμενες πρώτες ύλες από τα απόβλητα της εκμετάλλευσης

γ. Να καθορίσει στην εκμετάλλευσή του και να σημάνει ευκρινώς χώρο συγκέντρωσης και αποκομιδής απορριμμάτων, όπου εξασφαλίζεται η συγκέντρωση όλων των ρυπογόνων στοιχείων και των συσκευασιών των αγροχημικών.

δ. Να διατηρεί τις πάσης φύσεως αγροτικές εγκαταστάσεις σε καλή κατάσταση ώστε να αποτρέπεται η διαφυγή ρυπαντών προς το περιβάλλον.

4. Ζωοτροφές

α. Να καταγράφει στο Μ.Ε.Ε.-Η.Ε. τυχόν χρήση χημικών σκευασμάτων κατά την παραγωγή των πρώτων υλών ζωοτροφών και να τηρεί αρχείο των ετικετών τους.

β. Εφόσον χρησιμοποιεί πρόσθετες ύλες ζωοτροφών ή προμίγματα αυτών ή συμπληρωματικές ζωοτροφές που περιέχουν πρόσθετες ύλες ζωοτροφών, να το πράττει σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία υπό τις οδηγίες του αρμόδιου κατά περίπτωση επόπτη κυκλοφορίας ζωοτροφών, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 3 της υπ' αρ. 206/52595/2022 (Β' 1106) υπουργικής απόφασης για τον «Καθορισμό των αναγκαίων συμπληρωματικών μέτρων για την εφαρμογή του Κανονισμού (ΕΕ) 2017/625 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου (L 95) και άλλων εθνικών μέτρων, για τους επίσημους ελέγχους που διενεργούνται με σκοπό την εξασφάλιση της εφαρμογής της νομοθεσίας για τις ζωοτροφές».

γ. Να καταγράφει στο Μ.Ε.Ε.-Η.Ε. την ποσότητα και την προέλευση των πρόσθετων υλών ζωοτροφών ή προμιγμάτων ζωοτροφών ή συμπληρωματικών ζωοτροφών που περιέχουν πρόσθετες ύλες ζωοτροφών (στοιχεία πωλητή, αριθμό έγκρισης/εγγραφής της μονάδας) που χρησιμοποιεί για τη διατροφή των ζώων της εκμετάλλευσης και να τηρεί αρχείο των αντίστοιχων παραστατικών.

δ. Να καταγράφει στο Μ.Ε.Ε.-Η.Ε. την ποσότητα και την προέλευση των πρώτων υλών ζωοτροφών (στοιχεία πωλητή, αριθμό έγκρισης/εγγραφής της μονάδας) που χρησιμοποιεί για τη διατροφή των ζώων της εκμετάλλευσης και να τηρεί αρχείο των αντίστοιχων παραστατικών και ετικετών.

ε. Εφόσον χρησιμοποιεί γενετικά τροποποιημένες ζωοτροφές, να τηρεί αρχείο για περίοδο τουλάχιστον πέντε (5) ετών των πιστοποιητικών, στα οποία αναγράφονται το όνομα του γενετικά τροποποιημένου οργανισμού και ο μοναδικός ταυτοποιητής του.

στ. Να υπάρχει σαφής διαχωρισμός των ζωοτροφών, ανάλογα με το είδος του ζώου για το οποίο προορίζονται και να διαχωρίζονται χωροταξικά οι φαρμακούχες από τις μη φαρμακούχες ζωοτροφές.

5. Υγεία - Πρόληψη

α. Να χρησιμοποιεί τα φυτοπροστατευτικά προϊόντα, σύμφωνα με τις αναγραφόμενες σε αυτά οδηγίες, τηρώντας το Μ.Ε.Ε.-Η.Ε.. Ειδικότερα, για τα φυτοπροστατευτικά προϊόντα που αναφέρουν «ΓΙΑ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΧΡΗΣΗ» και είναι υποχρεωτική η συνταγογράφηση, οι επαγγελματίες χρήστες γεωργικών φαρμάκων πρέπει να διαθέτουν την συνταγή χρήσης γεωργικού φαρμάκου η οποία ορίζεται για συγκεκριμένο στόχο φυτοπροστασίας ή ομάδα στόχων, σύμφωνα με την ορθή πρακτική φυτοπροστασίας. Το συμπληρωμένο έντυπο συνταγής διατηρείται για τρία έτη. Επίσης, να χρησιμοποιεί τα κτηνιατρικά φάρμακα εφαρμόζοντας κτηνιατρική συνταγή και να καταγράφει τις ημερομηνίες χορήγησης τους και την περίοδο αναμονής στο μητρώο φαρμακευτικής αγωγής της εκμετάλλευσης.

β. Να λαμβάνει όλα τα απαραίτητα μέτρα για την αποφυγή μετάδοσης ασθενειών από τα νεοεισαχθέντα ζώα της εκμετάλλευσης.

γ. Να γνωστοποιεί στην αρμόδια κτηνιατρική υπηρεσία οποιοδήποτε κρούσμα ή ύποπτο σύμπτωμα ζωοανθρωπονόσου εκδηλωθεί στα ζώα της εκμετάλλευσής του και να πραγματοποιεί τις προβλεπόμενες ενέργειες, όπως αυτές του έχουν γνωστοποιηθεί από την αρμόδια κτηνιατρική υπηρεσία.

δ. Να τηρεί σε αρχείο για περίοδο τουλάχιστον πέντε (5) ετών, τυχόν εργαστηριακές αναλύσεις δειγμάτων από τα ζώα και τα φυτά της εκμετάλλευσής ή δειγμάτων για άλλους σκοπούς που σχετίζονται με την ανθρώπινη υγεία και την υγεία των ζώων και ελέγχους και αναφορές σχετικά με τα προϊόντα ζωικής προέλευσης της εκμετάλλευσής.

ε. Να μην στεγάζει στον ίδιο χώρο αίγες και βοοειδή και αν αυτό συμβαίνει, να πραγματοποιεί ελέγχους στις αίγες για φυματίωση.

στ. Όταν υπάρχει πτηνοτροφική μονάδα στην εκμετάλλευση, τα παραγόμενα αυγά θα πρέπει να φυλάσσονται σε ξηρό και σκιερό μέρος και να είναι καθαρά, μακριά από μολυσματικούς παράγοντες.

6. Παραγωγή Γάλακτος

α. Να αρμέγει χωριστά τα ζώα στα οποία εφαρμόζεται φαρμακευτική αγωγή ή εφαρμόστηκε στο παρελθόν και δεν έχει παρέλθει ο χρόνος αναμονής, καθώς και τα ζώα που δεν είναι υγιή και ειδικότερα παρουσιάζουν πυρετό, φλεγμονές ή πληγές του μαστού, εμπύρετη εντερίτιδα με διάρροια, μόλυνση της ουρογεννητικής οδού με απέκκριμα ή οποιοδήποτε σύμπτωμα ζωοανθρωπονόσου. Το γάλα των παραπάνω ζώων δεν πρέπει να χορηγείται για ανθρώπινη κατανάλωση, ενώ κατά την άμελξή τους δεν πρέπει να χρησιμοποιούνται κοινές αμελκτικές μηχανές ή περιέκτες με τα υπόλοιπα ζώα.

β. Να μη χορηγεί στην κατανάλωση νωπό αγελαδινό γάλα, αν η εκμετάλλευση του δεν είναι απαλλαγμένη ή επίσημα απαλλαγμένη φυματίωσης και βρουκέλλωσης.

γ. Να μη χορηγεί στην κατανάλωση ή προς μεταποίηση πρόβειο ή αίγιο γάλα, εφ' όσον η εκμετάλλευση του δεν είναι απαλλαγμένη ή επίσημα απαλλαγμένη βρουκέλλωσης ή εμβολιασμένη κατ' αυτής.

δ. Να χρησιμοποιεί κατάλληλο εξοπλισμό στην παραγωγή του γάλακτος και να διατηρεί σε καλή λειτουργική και υγειονομική κατάσταση τον εξοπλισμό αυτό.

ε. Να φροντίζει ώστε οι χώροι που απαιτούνται για την παραγωγή γάλακτος να είναι διαχωρισμένοι από το χώρο διαβίωσης των ζώων.

στ. Να αποθηκεύει το γάλα σε μέγιστη θερμοκρασία 8° C, εφόσον αυτό εισκομίζεται καθημερινά ή διαφορετικά σε μέγιστη θερμοκρασία 6° C.

ζ. Να διασφαλίζει ότι η κατασκευή των εγκαταστάσεων άμελξης είναι τέτοια ώστε να περιορίζεται η μόλυνση του γάλακτος και οι εγκαταστάσεις αποθήκευσης του γάλακτος να προστατεύονται από τα παράσιτα. Ο εξοπλισμός άμελξης διατηρείται σε καλή κατάσταση και, εάν κρίνεται αναγκαίο, να απολυμαίνεται πριν από την άμελξη και να εξασφαλίζεται ότι οι θηλές, ο μαστός και η γύρω από αυτόν περιοχή είναι καθαρές.

7. Περιορισμοί στη χρήση ουσιών με ορμονική ή θυρεοστατική δράση και των β-ανταγωνιστικών ουσιών στη ζωική παραγωγή

Σύμφωνα με την Οδηγία 96/22/ΕΚ (Κανονιστική Απαίτηση Διαχείρισης ΚΑΔ 6) ο γεωργός υποχρεούται να συμμορφώνεται με τις απαιτήσεις των άρθρων 4, 5, 6 και 8 του π.δ. 259/1998 (Α' 191), όπως κάθε φορά ισχύει. Από τις κατά παρέκκλιση επιτρεπόμενες ουσίες του άρθρου 5 του π.δ. 259/1998 εξαιρείται η οιστραδιόλη 17Β, όπως προβλέπεται στο π.δ. 233/2005 (Α' 281). Σε μεμονωμένες περιπτώσεις, όπου η χορήγηση ουσιών γίνεται για θεραπευτικούς σκοπούς υπό την ευθύνη κτηνιάτρου, ο γεωργός υποχρεούται να τηρεί τους χρόνους αναμονής και να αποδεικνύει με έγγραφα στοιχεία την τήρηση των προϋποθέσεων των άρθρων 4, 5, 6 και 8 του π.δ. 259/1998, όπως κάθε φορά ισχύει.

8. Ιχνηλασιμότητα

Να τηρεί το Μ.Ε.Ε-ΗΕ κατά τέτοιο τρόπο ώστε να είναι ο ελεγκτής σε θέση να αντιληφθεί από πού προήλθαν οι πρώτες ύλες της εκμετάλλευσής και ποιος ήταν ο προορισμός των προϊόντων και παραπροϊόντων της εκμετάλλευσής. Στο Μ.Ε.Ε.-Η.Ε. θα πρέπει να καταγράφονται τουλάχιστον οι παρακάτω πληροφορίες:

Όνομα και διεύθυνση προμηθευτή ή/και πελάτη
Φύση και ποσότητα εισροών ή/και προϊόντων που διακινήθηκαν

Ημερομηνία συναλλαγής.

9. Ειδοποιήσεις

α. Σε περίπτωση που ο γεωργός - παραγωγός τροφίμων έχει υπόνοιες ότι τροφή που έφυγε από την εκμετάλλευσή του είναι ενδέχεται να είναι ανασφαλής, υποχρεούται να ενημερώνει τις αρμόδιες αρχές (Διεύθυνση Αγροτικής Οικονομίας και Κτηνιατρικής της οικείας Περιφέρειας και τον Ε.Φ.Ε.Τ.) και τους παραλήπτες των προϊόντων και να εκκινήσει διαδικασία απόσυρσής τους.

β. Σε περίπτωση που ο γεωργός έχει υπόνοιες ότι τροφή που έχει στην κατοχή του μπορεί να είναι ανασφαλής ή επιβλαβής για κατανάλωση, υποχρεούται να ειδοποιήσει τις αρμόδιες αρχές (Δ/νση Αγροτικής Οικονομίας και Κτηνιατρικής της οικείας Περιφέρειας και τον Ε.Φ.Ε.Τ.), ώστε να εκκινήσουν διαδικασίες απόσυρσης.

Άρθρο 8

Φυτοπροστατευτικά προϊόντα

Σκοπός του παρόντος άρθρου είναι η τήρηση των αρχών της ορθής πρακτικής φυτοπροστασίας και η ορθολογική χρήση των γεωργικών φαρμάκων, ελαχιστοποιώντας τους κινδύνους των γεωργικών φαρμάκων για την υγεία του ανθρώπου, στους οργανισμούς μη στόχους και στο περιβάλλον, καθώς και η προώθηση της ολοκληρωμένης φυτοπροστασίας και εναλλακτικών προσεγγίσεων ή τεχνικών.

Σύμφωνα με τον Κανονισμό (ΕΚ) 1107/2009 (Κανονιστική Απαίτηση Διαχείρισης ΚΑΔ 7) και την Οδηγία 2009/128/ΕΚ (Κανονιστική Απαίτηση Διαχείρισης ΚΑΔ 8), οι γεωργοί που χρησιμοποιούν γεωργικά φάρμακα:

α) εκπαιδεύονται στην ορθολογική χρήση των γεωργικών φαρμάκων και πιστοποιούνται ως επαγγελματίες χρήστες των γεωργικών φαρμάκων

β) πραγματοποιούν επεμβάσεις με φυτοπροστατευτικά προϊόντα σύμφωνα με τους όρους της εγκεκριμένης χρήσης

γ) χρησιμοποιούν ορθά τον εξοπλισμό εφαρμογής των γεωργικών φαρμάκων

δ) επιδιώκουν τη μείωση της χρήσης των γεωργικών φαρμάκων ή ελαχιστοποίηση των κινδύνων σε ειδικές περιοχές και

ε) χειρίζονται και αποθηκεύουν τα γεωργικά φάρμακα και διαχειρίζονται τις κενές συσκευασίες αυτών και των καταλοίπων με ορθό τρόπο.

1. Ο γεωργός υποχρεούται να χρησιμοποιεί ορθά τα φυτοπροστατευτικά προϊόντα. Η ορθή χρήση περιλαμβάνει:

i. Την πιστή τήρηση των αναγραφόμενων στην ετικέτα ή συσκευασία των φυτοπροστατευτικών προϊόντων, σε σχέση με τους όρους διάθεσης στην αγορά και την εφαρμογή των αρχών της ορθής πρακτικής φυτοπροστασίας, πρακτική κατά την οποία η επέμβαση με φυτοπροστατευτικά προϊόντα εφαρμόζεται σε συγκεκριμένα φυτά ή φυτικά προϊόντα, σύμφωνα με τους όρους της συγκεκριμένης χρήσης, επιλέγεται, υπολογίζεται η δοσολογία και διευθετείται ο χρόνος επέμβασης με τρόπο τέτοιο ώστε να εξασφαλίζεται αποδεκτή αποτελεσματικότητα με την ελάχιστη αναγκαία ποσότητα, λαμβάνοντας υπόψη τις τοπικές συνθήκες και τις δυνατότητες για καλλιεργητικό και βιολογικό έλεγχο.

ii. Την εφαρμογή των γενικών αρχών της ολοκληρωμένης φυτοπροστασίας σύμφωνα με το άρθρο 28 του ν. 4036/2012 «Διάθεση γεωργικών φαρμάκων στην αγορά, ορθολογική χρήση αυτών και συναφείς διατάξεις» (Α' 8) και όπου αυτές εξειδικεύονται ανά καλλιέργεια σε αναρτημένες στην ιστοσελίδα του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων «Οδηγίες Ολοκληρωμένης Φυτοπροστασίας» (<http://www.minagric.gr/index.php/el/for-farmer-2/crop-production/fytoprostasiamenu/oloklytoprostantasia-me-nu/2972-odhgies-fyto>).

2. Οι γεωργοί που χρησιμοποιούν γεωργικά φάρμακα με την ένδειξη στην ετικέτα «επαγγελματικής χρήσης» πρέπει να είναι κάτοχοι πιστοποιητικού γνώσεων ορθολογικής χρήσης γεωργικών φαρμάκων στα θέματα του παραρτήματος Β' του ν. 4036/2012 (Α' 8), σύμφωνα με τα άρθρα 2-4 της υπ' αρ. 9269/246316/08.09.2020 κοινής υπουργικής απόφασης (Β' 4032) προκειμένου να θεωρούνται επαγγελματίες χρήστες.

3. Οι γεωργοί, επαγγελματίες χρήστες γεωργικών φαρμάκων, υποχρεούνται να χρησιμοποιούν ορθά τον εξοπλισμό εφαρμογής γεωργικών φαρμάκων. Η ορθή χρήση του εξοπλισμού περιλαμβάνει:

i. Την καταχώρηση του κάθε εν χρήσει εξοπλισμού εφαρμογής γεωργικών φαρμάκων (ΕΕΦΦ) επαγγελματικής χρήσης ιδιοκτησίας τους, στο Μητρώο Εξοπλισμού Εφαρμογής Γεωργικών Φαρμάκων, σύμφωνα με την παρ. 3 του άρθρου 4α της υπ' αρ. 2010/50687/26.04.2016 (Β' 1323) υπουργικής απόφασης.

ii. Την τήρηση των υποχρεώσεων που ορίζονται στο άρθρο 22 του ν. 4036/2012 (Α' 8) και τις απορρέουσες από αυτόν υπουργικές αποφάσεις (της υπό στοιχεία Ε8 1831/39763/07.04.2015 (Β' 671) όπως τροποποιήθηκε με την υπ' αρ. 2010/50687/26.04.2016 (Β' 1323)) σχετικά με το πρόγραμμα των τακτικών επιθεωρήσεων του κάθε εν χρήσει εξοπλισμού εφαρμογής γεωργικών φαρμάκων

επαγγελματικής χρήσης που οδηγεί, όπου αυτό προβλέπεται, στη χορήγηση πιστοποιητικού επιθεώρησης και του αυτοκόλλητου σήματος καταλληλότητας για τον εξοπλισμό αυτό.

iii. Την διενέργεια επιθεωρήσεων του χρησιμοποιούμενου εξοπλισμού εφαρμογής γεωργικών φαρμάκων του άρθρου 22 του ν. 4036/2012 από τους φορείς υλοποίησης των συστημάτων επιθεώρησης, όπως αυτοί καθορίζονται στο άρθρο 17 της υπ' αρ. 9269/246316/08.09.2020 κοινής υπουργικής απόφασης (Β' 4032).

iv. Την διενέργεια τακτικών ρυθμίσεων και τεχνικών ελέγχων του εξοπλισμού εφαρμογής γεωργικών φαρμάκων για την διασφάλιση της καλής λειτουργικής κατάστασης και κατάλληλης βαθμονόμησής του πριν από κάθε εφαρμογή γεωργικών φαρμάκων (παρ. 5 του άρθρου 22 του ν. 4036/2012 (Α' 8), παρ. 7 του άρθρου 10 της υπό στοιχεία Ε8 1831/39763/07.04.2015 (Β' 671) υπουργικής απόφασης.

v. Την συντήρηση (π.χ. τακτική αλλαγή των εξαρτημάτων) του φορητού εξοπλισμού εφαρμογής γεωργικών φαρμάκων ή των επινώτιων ψεκαστήρων που εξαιρούνται από επιθεώρηση και την προστασία της ανθρώπινης υγείας και του περιβάλλοντος κατά τη χρήση τους, όπως προβλέπεται στο άρθρο 22 του ν. 4036/2012 (Α' 8).

4. Οι γεωργοί, επαγγελματίες χρήστες γεωργικών φαρμάκων, πρέπει να λαμβάνουν υπόψη τις αναγκαίες απαιτήσεις υγιεινής, δημόσιας υγείας και βιοποικιλότητας και να ελαχιστοποιούν τη χρήση γεωργικών φαρμάκων ή των κινδύνων σε ειδικές περιοχές. Ειδικότερα:

i. Για τις ειδικές περιοχές της περ. α) του άρθρου 26 του ν. 4036/2012 (Α' 8), συγκεκριμένα περιοχές που χρησιμοποιούνται από ευπαθείς ομάδες του πληθυσμού ή από το ευρύ κοινό (δημόσια πάρκα, κήποι, αθλητικές εγκαταστάσεις και εγκαταστάσεις αναψυχής, σχολεία, παιδικές χαρές, εγκαταστάσεις υγειονομικής περίθαλψης) οι γεωργοί οφείλουν να εφαρμόζουν κατά προτεραιότητα μέτρα βιολογικού ελέγχου και γεωργικά φάρμακα χαμηλού κινδύνου και να τηρούν τις κατ' ελάχιστον αποστάσεις μεταξύ της ζώνης ψεκασμού γεωργικών φαρμάκων και τις ειδικής περιοχής, όπως αυτές ορίζονται στην παρ. 1 του άρθρου 20 της υπ' αρ. 9269/246316/08.09.2020 κοινής υπουργικής απόφασης (Β' 4032).

ii. Για τις ειδικές περιοχές της περ. β) του άρθρου 26 του ν. 4036/2012 (Α' 8), συγκεκριμένα προστατευόμενες περιοχές της Οδηγίας πλαίσιο 2000/60/ΕΚ ή περιοχές Ειδικών Ζωνών Διατήρησης του Ευρωπαϊκού Δικτύου ΦΥΣΗ (NATURA) 2000 - Οδηγία 92/43/ΕΟΚ, οι γεωργοί οφείλουν να ακολουθούν τις οδηγίες του Σχεδίου Φυτοπροστασίας που καταρτίζεται από την αρμόδια υπηρεσία της οικείας Περιφερειακής Ενότητας, όπου αυτό υπάρχει, όπως προβλέπεται στην παρ. 2 του άρθρου 20 της υπ' αρ. 9269/246316/08.09.2020 (Β' 4032) κοινής υπουργικής απόφασης.

iii. Σε κάθε περίπτωση απαγορεύεται η εφαρμογή αεροψεκασμών φυτοπροστατευτικών προϊόντων.

iv. Για τις ειδικές περιοχές της περ. γ) του άρθρου 26 του ν. 4036/2012 (Α' 8) όπου έχει πρόσφατα εφαρμοστεί

γεωργικό φάρμακο, ο γεωργός λαμβάνει μέριμνα για την ασφαλή πρόσβαση των ανθρώπων ώστε να ελαχιστοποιείται η πιθανότητα αρνητικών επιδράσεων στην υγεία των ανθρώπων, όπως προβλέπεται στην παρ. 3 του άρθρου 20 της υπ' αρ. 9269/246316/08.09.2020 (Β' 4032) κοινής υπουργικής απόφασης. Ειδικά όταν εφαρμόζονται γεωργικά φάρμακα σε καλλιέργειες υπό κάλυψη, όπως θερμοκήπια, απαιτείται επιπλέον να έχει αεριστεί επαρκώς ο χώρος.

5. Οι γεωργοί, επαγγελματίες χρήστες γεωργικών φαρμάκων, πρέπει να χειρίζονται και να αποθηκεύουν τα γεωργικά φάρμακα και να διαχειρίζονται τις συσκευασίες τους και του εναπομείναντος γεωργικού φαρμάκου με τρόπο που διασφαλίζει την υγεία του ανθρώπου, την προστασία του περιβάλλοντος και των οργανισμών που δεν αποτελούν στόχο, σύμφωνα με το άρθρο 21 της υπ' αρ. 9269/246316/08.09.2020 (Β' 4032) κοινής υπουργικής απόφασης. Η ορθή διαχείριση περιλαμβάνει:

i. Την τήρηση των βέλτιστων εργασιακών πρακτικών χρήσης γεωργικών φαρμάκων σχετικά με:

α) την αποθήκευση, το χειρισμό, την αραιώση και την ανάμειξη των γεωργικών φαρμάκων πριν την εφαρμογή, β) τον χειρισμό των συσκευασιών και του εναπομείναντος γεωργικού φαρμάκου, γ) τη διάθεση του ψεκαστικού διαλύματος που απομένει μετά την εφαρμογή και δ) τον καθαρισμό του εξοπλισμού που χρησιμοποιείται μετά την εφαρμογή, σύμφωνα με την υπ' αρ. 5919/62354/13.05.2014 (ΑΔΑ:ΒΙΦ2Β-ΡΟΖ) εγκύκλιο του ΥΠΑΑΤ (http://www.minagric.gr/images/stories/docs/agroti_s/Georgika_Farmaka/elenxoi/Egkyklios_VeltPraktChrhshs.pdf), με την επιφύλαξη των οριζόμενων στην ετικέτα ή τη συσκευασία των γεωργικών φαρμάκων,

ii. Την συμμετοχή σε πρόγραμμα συλλογής κενών πλαστικών φιαλών φυτοπροστατευτικών προϊόντων για σκοπούς ανάκτησης ενέργειας ή ανακύκλωσης, όπου αυτό είναι εφικτό.

ΜΕΡΟΣ III

Καλή διαβίωση των ζώων

Άρθρο 9

Καλή διαβίωση των ζώων

1. Σύμφωνα με την Οδηγία 2008/119/ΕΚ (Κανονιστική Απαίτηση Διαχείρισης ΚΑΔ 9) ο γεωργός, ο οποίος εκτρέφει μόσχους, υποχρεούται να συμμορφώνεται με τις απαιτήσεις των άρθρων 3 και 4 του π.δ. 179/1998 (Α' 133).

2. Σύμφωνα με την Οδηγία 2008/120/ΕΚ (Κανονιστική Απαίτηση Διαχείρισης ΚΑΔ 10) ο γεωργός, ο οποίος εκτρέφει χοίρους, υποχρεούται να συμμορφώνεται με τις απαιτήσεις των άρθρων 3 και 4 του π.δ. 215/2003 (Α' 181).

3. Σύμφωνα με την Οδηγία 98/58/ΕΚ (Κανονιστική Απαίτηση Διαχείρισης ΚΑΔ 11) οι εκτροφείς των υπόλοιπων παραγωγικών ζώων, υποχρεούνται να συμμορφώνονται με τις απαιτήσεις του άρθρου 4 του π.δ. 374/2001 (Α' 251).

Κεφάλαιο Β'

Έλεγχοι και Κυρώσεις

ΜΕΡΟΣ I

Έλεγχοι

Άρθρο 10

Αρμόδιοι Φορείς Ελέγχου

1. Αρμόδια ελεγκτική αρχή της Αιρεσιμότητας, σύμφωνα με το άρθρο 10 της υπ' αρ. 519/135068/05.05.2023 (Β' 3071) υπουργικής απόφασης, ορίζεται ο Οργανισμός Πληρωμών και Ελέγχου Κοινοτικών Ενισχύσεων Προσανατολισμού και Εγγυήσεων (Ο.Π.Ε.Κ.Ε.Π.Ε.).

2. Ως αρμόδιες αρχές για τον έλεγχο των υπολειμμάτων των φυτοπροστατευτικών προϊόντων και των κτηνιατρικών φαρμάκων ορίζονται η Γενική Διεύθυνση Γεωργίας/ Διεύθυνση Προστασίας Φυτικής Παραγωγής και η Γενική Διεύθυνση Κτηνιατρικής/ Διεύθυνση Προστασίας των Ζώων Φαρμάκων και Κτηνιατρικών Εφαρμογών. Οι παραπάνω υπηρεσίες υποχρεούνται να κοινοποιούν στον ΟΠΕΚΕΠΕ τους διεξαχθέντες εργαστηριακούς ελέγχους ανά ημερολογιακό έτος, τους γεωργούς που ελέγχθηκαν και τις παραβάσεις που διαπιστώθηκαν ανά γεωργό. Ο ΟΠΕΚΕΠΕ λαμβάνει υπόψη τα αποτελέσματα των ελέγχων των αρμόδιων υπηρεσιών και επιβάλλει τις κυρώσεις για τις παραβάσεις που αφορούν μη τήρηση της Αιρεσιμότητας.

3. Ο ΟΠΕΚΕΠΕ διατηρεί βάση δεδομένων, στην οποία καταχωρούνται και τα ιστορικά στοιχεία των αποτελεσμάτων των ελέγχων των προηγούμενων ετών.

4. Σε περίπτωση υπέρβασης του ποσοστού μείωσης της αναλογίας μόνιμων βοσκοτόπων προς τη συνολική γεωργική έκταση της χώρας σε σχέση με την αναλογία του 2018, σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου 3 της παρούσας, ο ΟΠΕΚΕΠΕ προβαίνει στις απαραίτητες ενέργειες ώστε να συμμορφωθούν οι γεωργοί, που έχουν κάνει τις μεγαλύτερες αναλογικά υπερβάσεις, προκειμένου η μεταβολή της αναλογίας να παραμείνει εντός του προβλεπόμενου ορίου αναφοράς του 2018 σε εθνικό επίπεδο. Η μη συμμόρφωση των γεωργών με τις υποδείξεις του ΟΠΕΚΕΠΕ, αποτελεί εκ προθέσεως, σοβαρή, μη μόνη και εκτός εκμετάλλευσης παράβαση των κανόνων της Αιρεσιμότητας.

Άρθρο 11

Διενεργούμενοι έλεγχοι

1. Για την επαλήθευση της συμμόρφωσης των δικαιούχων του άρθρου 2 της παρούσας με τις απαιτήσεις (ΚΑΔ) και τα πρότυπα (ΚΠΓΚ) της Αιρεσιμότητας διενεργούνται από τον ΟΠΕΚΕΠΕ διοικητικοί και επιτόπιοι έλεγχοι, κατά τους οποίους μπορούν να χρησιμοποιούνται η μέθοδος της τηλεπισκόπησης ή το σύστημα παρακολούθησης εκτάσεων, όπως αυτό ορίζεται σύμφωνα με την παράγραφο 38 του άρθρου 3 και περιγράφεται στην παρ. 9 του άρθρου 13 της υπ' αρ. 519/135068/05.05.2023 (Β' 3071) υπουργικής απόφασης, ή άλλες σχετικές υποστηρικτικές τεχνολογίες.

2. Οι επιτόπιοι έλεγχοι της Αιρεσιμότητας διενεργούνται κάθε έτος από τον ΟΠΕΚΕΠΕ επί δείγματος γεωργι-

κών εκμεταλλεύσεων που εξάγεται από αυτόν βάσει ανάλυσης κινδύνου με τη συμπερίληψη τυχαίου στοιχείου. Το δείγμα ελέγχου καλύπτει το 1% των δικαιούχων του άρθρου 2 της παρούσας, σύμφωνα με την παρ. 6 στοιχείο δ) του άρθρου 83 του Κανονισμού (ΕΕ) 2021/2116. Η ανάλυση κινδύνου λαμβάνει υπόψη την διάρθρωση των γεωργικών εκμεταλλεύσεων, τον εγγενή κίνδυνο μη συμμόρφωσης και τη συμμετοχή των δικαιούχων του άρθρου 2 της παρούσας στις γεωργικές συμβουλευτικές υπηρεσίες του άρθρου 15 του Κανονισμού 2021/2115.

3. Οι επιτόπιοι έλεγχοι της Αιρεσιμότητας διενεργούνται από Επιτροπές Ελέγχου του ΟΠΕΚΕΠΕ, οι οποίες απαρτίζονται από υπαλλήλους με ειδικότητες συναφείς των προς έλεγχο προτύπων και απαιτήσεων κατά περίπτωση. Οι επιτόπιοι έλεγχοι διενεργούνται αιφνιδιαστικά. Εντούτοις είναι δυνατόν να υπάρξει προειδοποίηση περιορισμένη στο απολύτως αναγκαίο χρονικό διάστημα, υπό τον όρο ότι δεν τίθεται σε κίνδυνο ο σκοπός του ελέγχου.

4. Ο επιτόπιος έλεγχος πραγματοποιείται παρουσία του κατόχου της εκμετάλλευσης ή νόμιμα εξουσιοδοτημένου αντιπροσώπου του, ο οποίος ενημερώνεται για τον τρόπο ελέγχου ώστε να είναι σε θέση να τον παρακολουθήσει. Οι ελεγκτικές αρχές δύνανται να αποφασίσουν τη διενέργεια εργαστηριακών ελέγχων στις περιπτώσεις όπου κρίνουν απαραίτητο. Στις περιπτώσεις αυτές ενημερώνεται η αρμόδια Διεύθυνση Αγροτικής Οικονομίας και Κτηνιατρικής (ΔΑΟΚ) της οικείας Περιφέρειας σε συνεργασία με την οποία γίνεται λήψη δειγμάτων και αποστολή τους στα αρμόδια εργαστήρια του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων (ΥΠΑΑΤ). Τα αποτελέσματα κοινοποιούνται στον ΟΠΕΚΕΠΕ και λαμβάνονται υπόψη για τον υπολογισμό των κυρώσεων.

Άρθρο 12

Έκθεση - Πρακτικό Επιτόπιου
Ελέγχου/Ενστάσεις

1. Κατά την διεξαγωγή των επιτόπιων ελέγχων συντάσσεται από την Επιτροπή Ελέγχου έκθεση/πρακτικό ελέγχου σύμφωνα με τα υποδείγματα και τις οδηγίες που ορίζονται κάθε χρόνο με σχετική εγκύκλιο του ΟΠΕΚΕΠΕ, τα δε αποτελέσματα καταχωρίζονται στη βάση δεδομένων.

2. Ο γεωργός λαμβάνει γνώση για τα αποτελέσματα του ελέγχου με υπογραφή του επί της έκθεσης/πρακτικού ελέγχου. Στην περίπτωση που έχουν διαπιστωθεί ευρήματα και παραβάσεις/μη συμμορφώσεις, ο ΟΠΕΚΕΠΕ υποχρεούται να κοινοποιήσει το αποτέλεσμα ελέγχου στον γεωργό είτε: α) με ενυπόγραφο παραλαβή, β) με αποστολή στη διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου του γεωργού που δηλώθηκε στην Ενιαία Αίτηση Εκμετάλλευσης (ΕΑΕ) αυτού, γ) είτε με ανάρτηση στην ηλεκτρονική εφαρμογή «καρτέλα του αγρότη» στο πληροφοριακό σύστημα του ΟΠΕΚΕΠΕ. Σε κάθε περίπτωση η κοινοποίηση του αποτελέσματος του ελέγχου στον γεωργό πρέπει να γίνεται εντός τριών (3) μηνών από τη λήξη του ελέγχου με απόδειξη.

3. Η μη συμμόρφωση του γεωργού επιφέρει κυρώσεις εφόσον αφορά τη γεωργική δραστηριότητα του

δικαιούχου ή/και αφορά την εκμετάλλευσή του, όπως αυτή ορίζεται στην παρ. 1 του άρθρου 3 της υπ' αρ. 519/135068/05.05.2023 (Β' 3071) υπουργικής απόφασης.

4. Ο γεωργός έχει δικαίωμα να υποβάλλει ένσταση επί των αποτελεσμάτων του πρακτικού ελέγχου αποκλειστικά εντός διαστήματος δέκα (10) εργασίμων ημερών, από την ημέρα που αποδεδειγμένα παρέλαβε το πρακτικό, στην Περιφερειακή Υπηρεσία (Π.Υ.) του ΟΠΕΚΕΠΕ που διενήργησε τον έλεγχο. Οι ενστάσεις εξετάζονται από επιτροπή που ορίζεται από τον ΟΠΕΚΕΠΕ εντός ενός μηνός από την υποβολή τους. Στην επιτροπή δεν συμμετέχουν μέλη των επιτροπών που διενήργησαν τον επιτόπιο έλεγχο. Ο γεωργός ενημερώνεται εγγράφως για το αποτέλεσμα εκδίκασης της ένστασης του, είτε μέσω ταχυδρομείου, είτε μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου ή/και μέσω της «καρτέλας αγρότη».

ΜΕΡΟΣ ΙΙ

Επιβολή διοικητικών κυρώσεων
για την Αιρεσιμότητα

Άρθρο 13

Γενικές αρχές για τη μη συμμόρφωση

1. Ως «μη συμμόρφωση» ορίζεται η μη συμμόρφωση με τις Κανονιστικές Απαιτήσεις Διαχείρισης (ΚΑΔ) σύμφωνα με το δίκαιο της Ένωσης, που αναφέρονται στο άρθρο 12 παρ. 4 του Κανονισμού (ΕΕ) 2021/2115 ή/και με τα πρότυπα για την Καλή Περιβαλλοντική και Γεωργική Κατάσταση (ΚΠΓΚ) σύμφωνα με το άρθρο 13 του Κανονισμού (ΕΕ) 2021/2115 και καθορίζονται με λεπτομέρεια στο Κεφάλαιο Α' της παρούσας.

2. Ως «επανάληψη μη συμμόρφωσης» νοείται η μη συμμόρφωση με την ίδια απαίτηση ή το ίδιο πρότυπο, η οποία διαπιστώνεται περισσότερες από μια φορές εντός περιόδου τριών συναπτών ημερολογιακών ετών, υπό τον όρο ότι ο δικαιούχος έχει ενημερωθεί για την προηγούμενη μη συμμόρφωση και ανάλογα με την περίπτωση, είχε τη δυνατότητα να λάβει τα απαραίτητα μέτρα για να θέσει τέρμα σε αυτήν.

3. Για τον υπολογισμό των κυρώσεων του άρθρου 14, η μη συμμόρφωση με κάθε απαίτηση ή κάθε πρότυπο εκ μέρους του γεωργού αξιολογείται ξεχωριστά λαμβάνοντας υπόψη την εκ προθέσεως ή εξ αμελείας διάπραξη της παράβασης, όπως ορίζονται στις παρ. 45 και 50 του άρθρου 3 της υπ' αρ. 519/135068/05.05.2023 (Β' 3071) υπουργικής απόφασης, τη σοβαρότητα, την έκταση και τη μονιμότητα της, καθώς και ενδεχόμενη επανάληψη, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στην ετήσια σχετική εγκύκλιο του ΟΠΕΚΕΠΕ.

α. Η σοβαρότητα της μη συμμόρφωσης εξαρτάται, ιδίως, από τη βαρύτητα των συνεπειών της, λαμβανομένων υπόψη των στόχων της σχετικής απαίτησης ή του σχετικού προτύπου.

β. Η έκταση της μη συμμόρφωσης προσδιορίζεται λαμβάνοντας υπόψη αν η μη συμμόρφωση έχει ευρύτερες συνέπειες ή περιορίζεται στην εκμετάλλευση του γεωργού.

γ. Η μονιμότητα/Ο διαρκής χαρακτήρας της μη συμμόρφωσης εξαρτάται ιδίως από τη χρονική διάρκεια των

επιπτώσεων της ή από τη δυνατότητα τερματισμού των εν λόγω επιπτώσεων με εύλογα μέσα.

Άρθρο 14
Υπολογισμός και επιβολή
διοικητικών κυρώσεων

1. Σε περίπτωση που ο γεωργός δεν τηρεί τις προβλεπόμενες στο Κεφάλαιο Α' της παρούσας απαιτήσεις και πρότυπα επιβάλλονται από τον ΟΠΕΚΕΠΕ διοικητικές κυρώσεις. Οι διοικητικές κυρώσεις επιβάλλονται με μείωση ή αποκλεισμό του συνολικού ποσού των ενισχύσεων που έχουν χορηγηθεί ή πρόκειται να χορηγηθούν στον εν λόγω δικαιούχο όσον αφορά τις αιτήσεις ενίσχυσης που έχει υποβάλλει ή θα υποβάλλει κατά τη διάρκεια του ημερολογιακού έτους που διαπιστώνεται η μη συμμόρφωση. Οι ανωτέρω μειώσεις ή οι αποκλεισμοί υπολογίζονται με βάση τις ενισχύσεις που χορηγήθηκαν ή πρόκειται να χορηγηθούν το ημερολογιακό έτος κατά το οποίο σημειώθηκε η μη συμμόρφωση.

2. Εάν η προσδιορισθείσα μη συμμόρφωση οφείλεται σε αμέλεια του δικαιούχου η μείωση ανέρχεται στο 3% του συνολικού ποσού των ενισχύσεων που αναφέρεται στην παρ. 1.

3. Σε περίπτωση που η μη συμμόρφωση εξ αμελείας (ακούσια μη συμμόρφωση) μιας απαίτησης ή ενός προτύπου αξιολογείται από την Επιτροπή Ελέγχου του ΟΠΕΚΕΠΕ ως μη μόνιμη, ως μικρού βαθμού σοβαρότητας και ως άνευ αποτελέσματος από πλευράς έκτασης, επιβάλλεται ποσοστό μείωσης 1%, σύμφωνα με το στοιχείο αα της παρ. 1 του άρθρου 9 της υπ' αρ. 519/135068/05.05.2023 (Β' 3071) υπουργικής απόφασης.

4. Σε περίπτωση που η μη συμμόρφωση εξ αμελείας μιας απαίτησης ή ενός προτύπου αξιολογείται από την Επιτροπή Ελέγχου του ΟΠΕΚΕΠΕ ως μόνιμη, ως μεγάλου βαθμού σοβαρότητας και με αποτέλεσμα που εκτείνεται εκτός της εκμετάλλευσης, επιβάλλεται ποσοστό μείωσης 5%, σύμφωνα με το στοιχείο αβ της παρ. 1 του άρθρου 9 της υπ' αρ. 519/135068/05.05.2023 (Β' 3071) υπουργικής απόφασης.

5. Σε περίπτωση επανάληψης της ίδιας μη συμμόρφωσης εντός περιόδου τριών συνεχόμενων ετών (με την προϋπόθεση ότι ο δικαιούχος έχει ενημερωθεί για την προηγούμενη διαπίστωση μη συμμόρφωσης), το ποσοστό της μείωσης είναι 10%, σύμφωνα με την παρ. 6 του άρθρου 85 του Κανονισμού (ΕΕ) 2021/2116. Όταν η ίδια μη συμμόρφωση επαναληφθεί ξανά, χωρίς αιτιολόγηση από την πλευρά του δικαιούχου, θεωρείται ότι γίνεται εκ προθέσεως και επισύρει τις ανάλογες κυρώσεις.

6. Σε περίπτωση εκ προθέσεως μη συμμόρφωσης, το ποσοστό της μείωσης είναι τουλάχιστον 15% του συνολικού ποσού των ενισχύσεων που αναφέρονται στην παρ. 1 της παρούσας, σύμφωνα με το δεύτερο εδάφιο της παρ. 6 του άρθρου 85 του Κανονισμού (ΕΕ) 2021/2116.

7. Όταν έχουν σημειωθεί περισσότερες από μία μη επαναλαμβανόμενες περιπτώσεις μη συμμόρφωσης από αμέλεια κατά το ίδιο ημερολογιακό έτος, ο καθορισμός της μείωσης γίνεται χωριστά για κάθε περίπτωση μη συμμόρφωσης και τα προκύπτοντα ποσοστά αθροίζονται. Ωστόσο, η συνολική μείωση δεν υπερβαίνει:

α. το 5 % του συνολικού ποσού ενίσχυσης όταν καμία περίπτωση μη συμμόρφωσης δεν έχει σοβαρές συνέπειες για την επίτευξη του στόχου του σχετικού προτύπου ή

της σχετικής απαίτησης και δεν εγκυμονεί άμεσο κίνδυνο για τη δημόσια υγεία ή την υγεία των ζώων.

β. το 10 % του συνολικού ποσού ενίσχυσης, όταν τουλάχιστον μία περίπτωση μη συμμόρφωσης έχει σοβαρές συνέπειες για την επίτευξη του στόχου του σχετικού προτύπου ή της σχετικής απαίτησης ή εγκυμονεί άμεσο κίνδυνο για τη δημόσια υγεία ή την υγεία των ζώων.

8. Όταν έχουν σημειωθεί περισσότερες από μια και επαναλαμβανόμενες περιπτώσεις μη συμμόρφωσης από αμέλεια κατά το ίδιο ημερολογιακό έτος, η διαδικασία για τον καθορισμό της μείωσης εφαρμόζεται χωριστά για κάθε περίπτωση μη συμμόρφωσης και τα προκύπτοντα ποσοστά μείωσης αθροίζονται. Ωστόσο, η μείωση δεν υπερβαίνει το 20%.

9. Δεν επιβάλλεται διοικητική κύρωση εάν η μη συμμόρφωση:

α. οφείλεται σε ανωτέρα βία ή εξαιρετικές περιστάσεις σύμφωνα με το άρθρο 20 της υπ' αρ. 519/135068/05.05.2023 (Β' 3071) υπουργικής απόφασης

β. οφείλεται σε εντολή δημόσιας αρχής

10. Σε περίπτωση που ο γεωργός επικαλείται τη συνδρομή λόγων ανωτέρας βίας και εξαιρετικών περιστάσεων στο πρόσωπό του, υποβάλλει στην αρμόδια Περιφερειακή Υπηρεσία του ΟΠΕΚΕΠΕ σχετική αίτηση συνοδευόμενη από τα απαραίτητα αποδεικτικά στοιχεία, εντός δεκαπέντε εργάσιμων ημερών από την ημέρα που ο δικαιούχος ή ο έλκων εξ αυτού δικαιώματα είναι σε θέση να το πράξει.

11. Σε εφαρμογή του άρθρου 86 του Κανονισμού (ΕΕ) 2021/2116, ο ΟΠΕΚΕΠΕ παρακρατεί ποσοστό 25% των ποσών που προκύπτουν από τις μειώσεις σε εφαρμογή της παραγράφου 1, το οποίο αποδίδεται στον Ειδικό Λογαριασμό Εγγυήσεων Γεωργικών Προϊόντων (Ε.Λ.Ε.Γ.Ε.Π.).

Κεφάλαιο Γ'
Τελικές διατάξεις

Άρθρο 15
Μεταβατικές Διατάξεις

1. Από έναρξης ισχύος της παρούσας καταργείται η υπ' αρ. 1791/74062/02.07.2015 (Β' 1468) υπουργική απόφαση, όπως έχει τροποποιηθεί. Ωστόσο εξακολουθεί να ισχύει για την υλοποίηση, έλεγχο της γραμμής βάσης και πληρωμή των μέτρων του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης (Π.Α.Α.) 2014-2022 δυνάμει του Κανονισμού (ΕΕ) 1305/2013 και του μεταβατικού Κανονισμού (ΕΕ) 2020/2220. Εφαρμόζεται, υπό τους ίδιους όρους στις δαπάνες που πραγματοποιούνται από τους δικαιούχους και καταβάλλονται από τον ΟΠΕΚΕΠΕ στο πλαίσιο των εν λόγω μέτρων του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης (Π.Α.Α.) έως τις 31.12.2025.

2. Τα Παραρτήματα I-III αποτελούν αναπόσπαστο μέρος της παρούσας.

3. Κάθε χρόνο εκδίδεται ετήσια εγκύκλιο («Εγχειρίδιο Διαδικασιών Ελέγχου») του ΟΠΕΚΕΠΕ, στην οποία επίσης περιλαμβάνονται όλα τα απαιτούμενα έντυπα για τη διεξαγωγή των ελέγχων και η διαδικασία υπολογισμού των κυρώσεων.

Άρθρο 16
Έναρξη ισχύος

Η παρούσα ισχύει από το έτος ενίσχυσης 2023.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι
Ευπρόσβλητες στην Νιτρορύπανση Ζώνες (ZEN)

1. Βόρειο Τμήμα Ποταμού Έβρου	16. ΛΑΠ Ασωπού Βοιωτίας
2. Νότιο Τμήμα Ποταμού Έβρου	17. Λαρισσός Αχαΐας
3. Πεδιάδα Ανατολικά και Δυτικά Λίμνης Βιστωνίδας	18. Λεκάνη Πηνειού Ηλείας
4. ΛΑΠ Αγγίτη	19. Βόρεια Κορίνθια
5. Λεκάνη Στρυμόνα	20. Αργολικό Πεδίο
6. Κάμπος Θεσσαλονίκης Πέλλας Ημαθίας	21. Άστρος-Αγ. Ανδρέας Αρκαδίας
7. Επανομή – Μουδανιά Χαλκιδικής	22. Λεωνίδιο Αρκαδίας
8. Πτολεμαΐδα Κοζάνης	23. Οροπέδιο Τρίπολης
9. Πεδιάδα Άρτας Πρέβεζας	24. Πάμισος Μεσσηνίας
10. Θεσσαλικό Πεδίο	25. Φιλιατρά Κυπαρισσίας
11. Αλμυρός Μαγνησίας	26. Μαραθώνας Αττικής
12. Αρτάκη Ευβοίας	27. Μεσόγαια Αττικής
13. Σπερχειός Φθιώτιδας	28. Μέγαρα Αλεποχώρι Αττικής
14. Αταλάντη Φθιώτιδας	29. Τροιζηνίας
15. Κωπαϊδικό Πεδίο	30. Γεροπόταμος - Μεσσαράς

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙ
Περίοδοι Απαγόρευσης Λίπανσης και Μειωμένων Εισροών Αζώτου για τις
Ευπρόσβλητες στη Νιτρορύπανση Ζώνες (ZEN)

ZEN	ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΑΠΑΓΟΡΕΥΣΗΣ ΕΙΣΡΟΩΝ ΑΖΩΤΟΥ	ΠΕΡΙΟΔΟΙ ΜΕΙΩΜΕΝΗΣ ΧΡΗΣΗΣ ΕΙΣΡΟΩΝ ΑΖΩΤΟΥ
ΒΟΡΕΙΟ ΤΜΗΜΑ ΠΟΤΑΜΟΥ ΕΒΡΟΥ	1η Δεκεμβρίου έως 31η Ιανουαρίου	1η Φεβρουαρίου έως 29η Φεβρουαρίου
ΝΟΤΙΟ ΤΜΗΜΑ ΠΟΤΑΜΟΥ ΕΒΡΟΥ	1η Δεκεμβρίου έως 31η Ιανουαρίου	1η Φεβρουαρίου έως 31η Μαρτίου
ΠΕΔΙΑΔΑ ΑΝΑΤΟΛΙΚΑ ΚΑΙ ΔΥΤΙΚΑ ΛΙΜΝΗΣ ΒΙΣΤΩΝΙΔΑΣ	1η Δεκεμβρίου έως 31η Ιανουαρίου	1η Σεπτεμβρίου έως 30η Νοεμβρίου και 1η Φεβρουαρίου έως 29η Φεβρουαρίου
ΛΑΠ ΑΓΓΙΤΗ	1η Δεκεμβρίου έως 31η Ιανουαρίου	1η Νοεμβρίου έως 30η Νοεμβρίου
ΔΕΚΑΝΗ ΣΤΡΥΜΟΝΑ	1η Δεκεμβρίου έως 31η Ιανουαρίου	1η Οκτωβρίου έως 30η Νοεμβρίου και 1η Μαρτίου έως 31η Μαρτίου.
ΚΑΜΠΟΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ ΠΕΛΛΑΣ ΗΜΑΘΙΑΣ	1η Δεκεμβρίου έως 31η Ιανουαρίου	1η Νοεμβρίου έως 30η Νοεμβρίου
ΕΠΑΝΟΜΗ – ΜΟΥΔΑΝΙΑ ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΣ	1η Δεκεμβρίου έως 31η Ιανουαρίου	ΚΑΜΙΑ
ΠΤΟΛΕΜΑΪΔΑ ΚΟΖΑΝΗΣ	1η Δεκεμβρίου έως 31η Ιανουαρίου	1η Φεβρουαρίου έως 29η Φεβρουαρίου
ΠΕΔΙΑΔΑ ΑΡΤΑΣ ΠΡΕΒΕΖΑΣ	1η Δεκεμβρίου έως 31η Ιανουαρίου	1 ^η Νοεμβρίου έως 30η Νοεμβρίου και 1η Φεβρουαρίου έως 31η Μαρτίου
ΘΕΣΣΑΛΙΚΟ ΠΕΔΙΟ	1η Δεκεμβρίου έως 31η Ιανουαρίου	1η Νοεμβρίου έως 30η Νοεμβρίου
ΑΛΜΥΡΟΣ ΜΑΓΝΗΣΙΑΣ	1η Δεκεμβρίου έως 31η Ιανουαρίου	1η Νοεμβρίου έως 30η Νοεμβρίου
ΑΡΤΑΚΗ ΕΥΒΟΙΑΣ	1η Δεκεμβρίου έως 31η Ιανουαρίου	ΚΑΜΙΑ
ΣΠΕΡΧΕΙΟΣ ΦΘΙΩΤΙΔΑΣ	1η Δεκεμβρίου έως 31η Ιανουαρίου	1η Φεβρουαρίου έως 29η Φεβρουαρίου
ΑΤΑΛΑΝΤΗ ΦΘΙΩΤΙΔΑΣ	1η Δεκεμβρίου έως 31η Ιανουαρίου	ΚΑΜΙΑ
ΚΩΠΑΪΔΙΚΟ ΠΕΔΙΟ	1η Δεκεμβρίου έως 31η Ιανουαρίου	1η Νοεμβρίου έως 30η Νοεμβρίου
ΛΑΠ ΑΣΩΠΟΥ ΒΟΙΩΤΙΑΣ	1η Δεκεμβρίου έως 31η Ιανουαρίου	ΚΑΜΙΑ
ΛΑΡΙΣΣΟΣ ΑΧΑΪΑΣ	1η Δεκεμβρίου έως 31η Ιανουαρίου	1 ^η Φεβρουαρίου έως 29 ^η Φεβρουαρίου
ΔΕΚΑΝΗ ΠΗΝΕΙΟΥ ΗΛΕΙΑΣ	1η Δεκεμβρίου έως 31η Ιανουαρίου	1η Οκτωβρίου έως 30η Νοεμβρίου
ΒΟΡΕΙΑ ΚΟΡΙΝΘΙΑΣ	1η Δεκεμβρίου έως 31η Ιανουαρίου	ΚΑΜΙΑ
ΑΡΓΟΛΙΚΟ ΠΕΔΙΟ	1η Δεκεμβρίου έως 31η Ιανουαρίου	ΚΑΜΙΑ

ΑΣΤΡΟΣ-ΑΓ. ΑΝΔΡΕΑΣ ΑΡΚΑΔΙΑΣ	1η Δεκεμβρίου έως 31η Ιανουαρίου	ΚΑΜΙΑ
ΛΕΩΝΙΔΙΟ ΑΡΚΑΔΙΑΣ	1η Δεκεμβρίου έως 31η Ιανουαρίου	ΚΑΜΙΑ
ΟΡΟΠΕΔΙΟ ΤΡΙΠΟΛΗΣ	1η Δεκεμβρίου έως 31η Ιανουαρίου	ΚΑΜΙΑ
ΠΑΜΙΣΟΣ ΜΕΣΣΗΝΙΑΣ	1η Δεκεμβρίου έως 31η Ιανουαρίου	ΚΑΜΙΑ
ΦΙΛΙΑΤΡΑ ΚΥΠΑΡΙΣΣΙΑΣ	1η Δεκεμβρίου έως 31η Ιανουαρίου και, για νέες φυτεύσεις μόνο, 1 ^η Μαρτίου έως 30 ^η Απριλίου	1η Νοεμβρίου έως 30η Νοεμβρίου και 1η Φεβρουαρίου έως 30η Απριλίου
ΜΑΡΑΘΩΝΑΣ ΑΤΤΙΚΗΣ	1η Δεκεμβρίου έως 31η Ιανουαρίου	1η Νοεμβρίου έως 30η Νοεμβρίου
ΜΕΣΟΓΑΙΑ ΑΤΤΙΚΗΣ	1η Δεκεμβρίου έως 31η Ιανουαρίου	1η Οκτωβρίου έως 30η Νοεμβρίου
ΜΕΓΑΡΑ ΑΛΕΠΟΧΩΡΙ ΑΤΤΙΚΗΣ	1 ^η Σεπτεμβρίου έως 30 ^η Σεπτεμβρίου και 1η Δεκεμβρίου έως 31η Ιανουαρίου	1η Αυγούστου έως 31 ^η Αυγούστου
ΤΡΟΙΖΗΝΙΑΣ	1η Δεκεμβρίου έως 31η Ιανουαρίου	ΚΑΜΙΑ
ΓΕΡΟΠΟΤΑΜΟΣ - ΜΕΣΣΑΡΑΣ	1η Δεκεμβρίου έως 31η Ιανουαρίου	1η Νοεμβρίου έως 30η Νοεμβρίου

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙΙ
ΜΗΤΡΩΟ ΕΙΣΡΟΩΝ - ΕΚΡΩΣΝ & ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟ ΓΕΩΡΓΙΚΩΝ ΕΡΓΑΣΙΩΝ

ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟ ΓΕΩΡΓΟΥ Ή ΕΠΩΝΥΜΙΑ:	
ΠΑΤΡΩΝΥΜΟ:	
ΑΦΜ:	
ΕΔΡΑ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΗΣ:	

Οδηγίες Συμπλήρωσης Πινάκων :

Πίνακας Α: Γίνεται η αναλυτική καταγραφή όλων των εφοδίων που εισάγονται στην εκμετάλλευσή, εκτός ζωοτροφών και κτηνιατρικών φαρμάκων, καθώς και των στοιχείων των προμηθευτών τους. Στην στήλη **ΕΙΔΟΣ ΠΡΟΪΟΝΤΟΣ** καταχωρείται η κατηγορία που ανήκει το προϊόν π.χ. φυτοπροστατευτικά (εντομοκτόνα, ζιζανιοκτόνα, μυκητοκτόνα κ.α.), λιπάσματα, κοπριά, αποβητικά, σπόροι κ.α. Η στήλη **ΑΝΑΛΟΓΙΑ Ν-Ρ-Κ (ΓΙΑ ΛΙΠΑΣΜΑΤΑ)** συμπληρώνεται μόνο για τις καταχωρήσεις λιπασμάτων. Πάνω στη συσκευασία του λιπάσματος αναγράφεται η αναλογία **N (Άζωτο) - P (Φόσφορος) - K (Κάλιο)** π.χ. «11-15-15».

Πίνακας Β: Γίνεται αναλυτική καταγραφή όλων των ζωοτροφών και των προσθέτων τους που εισάγονται στην εκμετάλλευσή, καθώς και των προμηθευτών τους. Όσον αφορά τις ιδιοπαράγόμενες εντός της εκμετάλλευσής ζωοτροφές, καταγράφονται επίσης στον πίνακα Β και ως προμηθευτής αναγράφεται η φράση «ιδιοπαράγόμενες». Σημειώνονται με «Ν» ή «Ο» (ΝΑΙ ή ΟΧΙ) η αντίστοιχη στήλη εφ' όσον πρόκειται για βιολογικές, γενετικά τροποποιημένες ή φαρμακικούς ζωοτροφές. Επίσης, καταγράφεται η χρονική περίοδος χορήγησής της κάθε παρτίδας ζωοτροφών (π.χ.: «7-25.5.2013»), καθώς και η κατηγορία ζώων στα οποία χορηγήθηκε (π.χ.: «γαλακτοπαράγωγές αγελάδες» ή «παχυνόμενα χοιρίδια 1 – 6 μηνών»)

Πίνακας Γ: Καταχωρούνται όλες οι γεωργικές εργασίες αναλυτικά για κάθε αγροτεμάχιο της εκμετάλλευσής. Ο αύξων αριθμός αγροτεμαχίου (Α/Α) της τελευταίας Αίτησης Ενιαίας Ενίσχυσης, η τοποθεσία, η έκταση σε Ha [1 Ha (εκτάριο) = 10 στρέμματα] και η καλλιέργεια είναι τα στοιχεία που περιγράφουν το αγροτεμάχιο που πραγματοποιήθηκε η συγκεκριμένη γεωργική εργασία. Το είδος προϊόντος, το εμπορικό όνομα / ποικιλία και η ποσότητα, είναι τα στοιχεία που περιγράφουν το προϊόν που χρησιμοποιήθηκε στη συγκεκριμένη εργασία. Αν έγινε χρήση περισσότερων προϊόντων συμπληρώνονται και στις επόμενες γραμμές. Στην στήλη **ΕΡΓΑΣΙΑ** καταγράφεται μια σύντομη περιγραφή της γεωργικής εργασίας π.χ. λίπανση, σπορά, ζιζανιοκτονία κ.τ.λ. Η στήλη **ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΑΙΤΙΑΣ / ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ** συμπληρώνεται όταν πραγματοποιηθεί στο αγροτεμάχιο κάποια εργασία εκτός καθιερωμένου προγράμματος π.χ. μυκητοκτονία, οπότε συμπληρώνουμε στη στήλη ότι π.χ. παρατηρήθηκε γκρι με καφέ αποχρωματισμός στην επιφάνεια των φύλλων του φυτού, καθώς και για κάθε σκόπιμη παρατήρηση.

Πίνακας Δ: Γίνεται η καταγραφή όλων των παραγόμενων προϊόντων που εξέρχονται από την εκμετάλλευσή και τα στοιχεία των αποδεκτών τους (αγοραστών).

Σημείωση: Φωτοτυπήστε τα κενά φύλλα των πινάκων πριν τα συμπληρώσετε, έτσι ώστε να έχετε τη δυνατότητα συμπλήρωσης νέων φύλλων στο μητρώο σας όταν γυρίσουν οι υπάρχοντες πίνακες με τις καταγραφές σας, αριθμώντας ξεχωριστά τα επιμέρους φύλλα κάθε πίνακα. Σε περίπτωση που το εύρος μίας στήλης δεν επαρκεί, η εγγραφή συνεχίζεται στην επόμενη γραμμή του πίνακα.

Προσοχή: Η τήρηση και η διαρκής ενημέρωση του παρόντος Μητρώου, αποτελεί υποχρέωση των γεωργών που λαμβάνουν ενισχύσεις, σύμφωνα με την παρούσα.

Δ. ΕΚΡΟΣΣ: ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΕΞΕΡΧΟΜΕΝΩΝ ΓΕΩΡΓΙΚΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ - ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΑΓΟΡΑΣΤΩΝ (Φύλλο:.....)

Α/ Α	ΑΡΙΘΜΟΣ ΠΑΡΑΣΤΑ- ΤΙΚΟΥ	ΗΜΕΡΟΜΗ- ΝΙΑ ΠΑΡΑΣΤΑΤΙ- ΚΟΥ	ΕΠΩΝΥΜΙΑ ΑΓΟΡΑΣΤΗ	ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ	ΕΙΔΟΣ ΠΡΟΪΟΝΤΟΣ	ΕΜΠΟΡΙΚΟ ΟΝΟΜΑ/ΠΟΙ- ΚΙΛΙΑ	ΠΟΣΟ- ΤΗΤΑ

Η απόφαση αυτή να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Αθήνα, 9 Ιουνίου 2023

Ο Υπουργός

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΤΣΑΚΙΡΗΣ

ΕΘΝΙΚΟ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟ

Το Εθνικό Τυπογραφείο αποτελεί δημόσια υπηρεσία υπαγόμενη στην Προεδρία της Κυβέρνησης και έχει την ευθύνη τόσο για τη σύνταξη, διαχείριση, εκτύπωση και κυκλοφορία των Φύλλων της Εφημερίδας της Κυβερνήσεως (ΦΕΚ), όσο και για την κάλυψη των εκτυπωτικών - εκδοτικών αναγκών του δημοσίου και του ευρύτερου δημόσιου τομέα (ν. 3469/2006/Α' 131 και π.δ. 29/2018/Α' 58).

1. ΦΥΛΛΟ ΤΗΣ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ (ΦΕΚ)

- Τα **ΦΕΚ σε ηλεκτρονική μορφή** διατίθενται δωρεάν στο **www.et.gr**, την επίσημη ιστοσελίδα του Εθνικού Τυπογραφείου. Όσα ΦΕΚ δεν έχουν ψηφιοποιηθεί και καταχωριστεί στην ανωτέρω ιστοσελίδα, ψηφιοποιούνται και αποστέλλονται επίσης δωρεάν με την υποβολή αίτησης, για την οποία αρκεί η συμπλήρωση των αναγκαίων στοιχείων σε ειδική φόρμα στον ιστότοπο **www.et.gr**.

- Τα **ΦΕΚ σε έντυπη μορφή** διατίθενται σε μεμονωμένα φύλλα είτε απευθείας από το Τμήμα Πωλήσεων και Συνδρομητών, είτε ταχυδρομικά με την αποστολή αιτήματος παραγγελίας μέσω των ΚΕΠ, είτε με ετήσια συνδρομή μέσω του Τμήματος Πωλήσεων και Συνδρομητών. Το κόστος ενός ασπρόμαυρου ΦΕΚ από 1 έως 16 σελίδες είναι 1,00 €, αλλά για κάθε επιπλέον οκτασέλιδο (ή μέρος αυτού) προσαυξάνεται κατά 0,20 €. Το κόστος ενός έγχρωμου ΦΕΚ από 1 έως 16 σελίδες είναι 1,50 €, αλλά για κάθε επιπλέον οκτασέλιδο (ή μέρος αυτού) προσαυξάνεται κατά 0,30 €. Το τεύχος Α.Σ.Ε.Π. διατίθεται δωρεάν.

• Τρόποι αποστολής κειμένων προς δημοσίευση:

Α. Τα κείμενα προς δημοσίευση στο ΦΕΚ, από τις υπηρεσίες και τους φορείς του δημοσίου, αποστέλλονται ηλεκτρονικά στη διεύθυνση **webmaster.et@et.gr** με χρήση προηγμένης ψηφιακής υπογραφής και χρονοσήμανσης.

Β. Κατ' εξαίρεση, όσοι πολίτες δεν διαθέτουν προηγμένη ψηφιακή υπογραφή μπορούν είτε να αποστέλλουν ταχυδρομικά, είτε να καταθέτουν με εκπρόσωπό τους κείμενα προς δημοσίευση εκτυπωμένα σε χαρτί στο Τμήμα Παραλαβής και Καταχώρισης Δημοσιευμάτων.

- Πληροφορίες, σχετικά με την αποστολή/κατάθεση εγγράφων προς δημοσίευση, την ημερήσια κυκλοφορία των Φ.Ε.Κ., με την πώληση των τευχών και με τους ισχύοντες τιμοκαταλόγους για όλες τις υπηρεσίες μας, περιλαμβάνονται στον ιστότοπο (**www.et.gr**). Επίσης μέσω του ιστότοπου δίδονται πληροφορίες σχετικά με την πορεία δημοσίευσης των εγγράφων, με βάση τον Κωδικό Αριθμό Δημοσιεύματος (ΚΑΔ). Πρόκειται για τον αριθμό που εκδίδει το Εθνικό Τυπογραφείο για όλα τα κείμενα που πληρούν τις προϋποθέσεις δημοσίευσης.

2. ΕΚΤΥΠΩΤΙΚΕΣ - ΕΚΔΟΤΙΚΕΣ ΑΝΑΓΚΕΣ ΤΟΥ ΔΗΜΟΣΙΟΥ

Το Εθνικό Τυπογραφείο ανταποκρινόμενο σε αιτήματα υπηρεσιών και φορέων του δημοσίου αναλαμβάνει να σχεδιάσει και να εκτυπώσει έντυπα, φυλλάδια, βιβλία, αφίσες, μπλοκ, μηχανογραφικά έντυπα, φακέλους για κάθε χρήση, κ.ά.

Επίσης σχεδιάζει ψηφιακές εκδόσεις, λογότυπα και παράγει οπτικοακουστικό υλικό.

Ταχυδρομική Διεύθυνση: Καποδιστρίου 34, τ.κ. 10432, Αθήνα

Ιστότοπος: **www.et.gr**

ΤΗΛΕΦΩΝΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ: 210 5279000 - fax: 210 5279054

Πληροφορίες σχετικά με την λειτουργία του ιστότοπου: **helpdesk.et@et.gr**

ΕΞΥΠΗΡΕΤΗΣΗ ΚΟΙΝΟΥ

Πωλήσεις - Συνδρομές: (Ισόγειο, τηλ. 210 5279178 - 180)

Πληροφορίες: (Ισόγειο, Γρ. 3 και τηλεφ. κέντρο 210 5279000)

Παραλαβή Δημ. Ύλης: (Ισόγειο, τηλ. 210 5279167, 210 5279139)

Αποστολή ψηφιακά υπογεγραμμένων εγγράφων προς δημοσίευση στο ΦΕΚ: **webmaster.et@et.gr**

Πληροφορίες για γενικό πρωτόκολλο και αλληλογραφία: **grammateia@et.gr**

Ωράριο για το κοινό: Δευτέρα ως Παρασκευή: 8:00 - 13:30

Πείτε μας τη γνώμη σας,

για να βελτιώσουμε τις υπηρεσίες μας, συμπληρώνοντας την ειδική φόρμα στον ιστότοπό μας.

